

KUNST MAAKT VERSCHIL

MEERJARENBELEIDSPLAN SKVR 2017-2020

INLEIDING

Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam (SKVR) is al decennia lang dé publieke voorziening voor cultuureducatie van Rotterdam. In voorbereiding op de Cultuurplanperiode 2017-2020 is SKVR opnieuw op zoek gegaan naar haar betekenis, rol en functie binnen de continu veranderende grootstedelijke context van Rotterdam.

Deze zoektocht resulteerde in voorliggend Meerjarenbeleidsplan. Wij zijn ervan overtuigd dat culturele verrijking en creatieve vorming belangrijke waarden zijn voor Rotterdam; voor de stad, de wijken en de inwoners. Deze waarden dragen bij aan een leefbare stad met goed toegeruste en participerende inwoners. *Samen* kunst beoefenen slaat bruggen tussen mensen, jong en oud, hoger en lager opgeleid, met verschillende culturele achtergronden en met of zonder beperking. Kunst maakt in die zin juist géén verschil. Actieve kunstbeoefening is bij uitstek geschikt om én verbinding én ontmoeting te creëren tussen verschillende groepen. In een stad als Rotterdam waar de vrijetijdsbesteding van kinderen steeds verder segregeert¹, is dat van cruciale meerwaarde.

Nieuw is de komende jaren dat SKVR, veel sterker dan voorheen, deze waarden voor zoveel mogelijk jonge Rotterdammers toegankelijk maakt door diep in de Rotterdamse wijken nieuwe culturele plekken te creëren. Lokale ontmoetingsplekken, die gericht zijn op het vergroten van de cultuurparticipatie van jonge Rotterdammers die daar van huis uit niet mee in aanraking komen. Ramsey Nasr zegt in zijn column² die hij bij dit meerjarenbeleidsplan voor SKVR schreef: "Er is namelijk niets elitairs aan de beleving van kunst, je moet er alleen ooit mee in aanraking komen."

SKVR kiest voor een focus op kinderen en jongeren, juist om aan hun ontwikkeling een bijdrage te kunnen leveren. De jonge doelgroepen die ons nu al weten te vinden, blijven we uiteraard bedienen. Programma's voor volwassenen bouwen we af.

SKVR's maatschappelijke opdracht om kunstzinnige vorming bereikbaar te maken voor alle kinderen en jongeren van Rotterdam, betekent een forse omslag voor de werkwijze en organisatie van SKVR. Dat is een zeer inspirerende uitdaging; in onderstaande gaan we in op *hoe* we daaraan vorm en inhoud geven.

Ariëtte Kasbergen
Directeur-bestuurder

¹ <http://www.nrc.nl/handelsblad/2015/11/07/het-stadskind-drinkt-pumpkin-latte-1553798>

² http://www.skvr.nl/Overig/Cultuurplan/Column_Nasr.aspx

1. PROFIEL, MISSIE EN STRATEGIE

1.1 PROFIEL

SKVR is een goed toegerust, professioneel centrum voor de kunsten (www.skvr.nl/cultuurplan). SKVR verzorgt lessen, cursussen en workshops in alle kunst disciplines en werkt in drie grote gebieden:

1. Binnenschools, met een groot bereik in het primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo);
2. Buitenschools, met zowel jaarlessen als korte cursussen na- en buitenschools³;
3. In SKVR *Dichtbij*, met projecten en programma's in wijken die laag scoren op de sociale index, waarbij kunst tevens wordt ingezet voor het verbeteren van sociaal-maatschappelijke problemen.

SKVR geeft veel Rotterdamse kinderen en jongeren een culturele basis mee. Deze begint in het onderwijs waarin SKVR een stevige positie heeft en gaat buitenschools door. Daar verleidt SKVR kinderen om hun kunstbeoefening te starten of verder te ontwikkelen. SKVR biedt continuïteit en staat voor artistieke en pedagogische kwaliteit.

SKVR is het grootste centrum voor de kunsten van Nederland en weet de huidige structurele gemeentesubsidie van 7,4 miljoen euro aan te vullen tot een omzet van 14,4 miljoen euro met inkomsten uit les gelden, het onderwijs, private fondsen en uit twee donatieprogramma's van SKVR.

1.1.1 SKVR NU

SKVR is een brede publieke voorziening. Zoals de bibliotheek zich stedelijk inzet voor leesbevordering en bestrijding van laaggeletterdheid en SportSupport voor het stimuleren van sportparticipatie, zo staat SKVR voor de culturele ontwikkeling van kinderen en jongeren en de verhoging van de deelname aan actieve kunstbeoefening. Want daar zijn instellingen als SKVR ooit voor opgericht: om zo veel mogelijk kinderen te laten meedoen.

SKVR brengt jaarlijks zo'n 100.000 Rotterdammers in aanraking met actieve kunstbeoefening. SKVR richt zich op kinderen, jongeren én, nu nog, volwassenen⁴ met een breed programma opgebouwd uit kwalitatief hoogwaardige leerlijnen: van kennismaking tot talentontwikkeling.

SKVR heeft 6 grote vestigingen en meerdere kleine locaties verspreid over Rotterdam. SKVR werkt met gekwalificeerde docenten en is sinds 2009 gecertificeerd.⁵ SKVR is een middelgrote werkgever met bijna 200 medewerkers. Daarnaast is SKVR opdrachtgever van ruim 500 zzp'ers die veelal ook als particuliere aanbieders actief zijn op de vrije markt.

SKVR heeft ook een regiofunctie: Capelle aan den IJssel subsidieert SKVR voor muziekonderwijs en Schiedam voor theaterlessen. SKVR is in gesprek met Barendrecht en Krimpen aan den IJssel naar aanleiding van een vergelijkbare vraag.

³ Naschools = op school na schooltijd; buitenschools = in de vrije tijd op andere locaties dan de school.

⁴ Kostendekkend.

⁵ CultuurKeur (keurmerk Cultuurconnectie).

SKVR hecht groot belang aan de stedelijke keten van (talent)ontwikkeling, naast de kwaliteit en toegankelijkheid van voorzieningen voor binnen- en buitenschoolse kunsteducatie. We gaan ervan uit dat de gemeente Rotterdam hier ook aan hecht en streven actief naar een constructief partnerschap met de gemeente.

1.1.2 UITGANGSPUNTEN

SKVR reageert steeds opnieuw op innovatieve wijze op externe ontwikkelingen en anticipeert op de continu veranderende samenleving en wensen van het publiek. Zo ontwikkelde SKVR een grootschalig binnenschools programma, lang voordat dit een landelijke trend werd. En het lukt ons op kleine schaal met vernieuwende projecten doelgroepen aan ons te binden die door anderen nauwelijks worden bereikt: bijvoorbeeld de Wijkmuziekscholen of het Hiphophuis (dat uit SKVR voortkwam).

Het basisuitgangspunt voor ons werk is dat hoogwaardige kunsteducatie wordt gebracht door gekwalificeerde docenten⁶, in goed uitgeruste ruimtes met passende materialen, instrumenten en apparatuur.

Bovendien hanteert SKVR de volgende inhoudelijke en pedagogische uitgangspunten:

- het programma kent complete, goed ingerichte leerlijnen: kennismaking, basis, vervolg, talentontwikkeling; binnen-, na- en buitenschoolse programma's sluiten nauw op elkaar aan;
- door middel van kunsteducatie wordt gewerkt aan het verwerven van zowel artistieke competenties als andere vaardigheden, zoals 21^e-eeuwse vaardigheden⁷;
- lessenseries worden altijd afgesloten met een presentatie (open les, voorstelling, concert, tentoonstelling, publicatie);
- deelnemers worden gestimuleerd om de gekozen discipline zo allround mogelijk te ontwikkelen, zodat zij een groot kapitaal opbouwen waarmee zij zelf kunnen creëren (collectief en individueel) en aan elkaar overdragen;
- de context van de doelgroep is leidend; de activiteiten gaan uit van de cultuur en belevingswereld van de doelgroep;
- de vorm waarin kinderen en jongeren hun wereld willen presenteren, geeft richting aan welke technieken en middelen worden ingezet.

Plezier in kunst staat voorop. Kinderen hebben een intrinsieke motivatie om te leren, waarbij het zelf regie hebben over en inzicht hebben in hun eigen leerproces een belangrijke factor is. SKVR benut die motivatie bij de programma- en methodiekontwikkeling. De leerlijnen zijn bewust zo ingericht dat daarvoor alle ruimte is.

Ervaring leert dat de relevantie van kunsteducatie toeneemt wanneer wordt ingegaan op de leerbehoeftes en interesses van de deelnemers, de hedendaagse ontwikkelingen in de professionele beroepspraktijken en de ontwikkelingen in de wereld.⁸ Naast het ambachtelijke proces en het reproduceren, zijn maken, creëren en verbinden met de professionele makers van Rotterdam dan ook belangrijke ingrediënten.

⁶ Gediplomeerd of gelijkwaardig niveau als er geen opleiding is, bijv. bij urban stijlen. In de toekomst streven we naar een gedifferentieerde docentenpool waarin herkenbaarheid voor de doelgroep belangrijk is.

⁷ <http://www.lkca.nl/kennisdossiers/skills21kunst>

⁸ Dissertatie Emiel Heijnen <http://www.emielheijnen.net/files/RTAC%20EMIELHEIJNEN.pdf>

1.2 MISSIE

De kracht van SKVR ligt in het verbinden van kunst aan de ontwikkeling van jonge mensen. Daarbij gaat het over creatieve vorming, maar ook over het ontwikkelen van andere competenties, zoals 21e-eeuwse vaardigheden.⁹ Daarnaast weten we dat kunsteducatie ook kan bijdragen aan sociale en maatschappelijke verbetering.¹⁰ Oftewel *kunst maakt verschil*.

Bij een goede ontwikkeling van kinderen hoort - naast kennis, beweging en gezond eten – ook kunst.¹¹ Kunst inspireert, overstijgt het alledaagse en biedt de mogelijkheid tot zelfexpressie. Kunsteducatie versterkt creativiteit, zelfvertrouwen en sociale en culturele competenties, en levert daarmee een vitale bijdrage aan de brede vorming van jonge mensen en geeft vrijheid van denken en handelen.

De grootste kracht van kunst is die van de verbeelding. Het je kunnen voorstellen van dat wat er nog niet is en daar vorm aan geven. Daarnaast ontwikkelen kinderen en jongeren via kunst lichamelijke én mentale kracht, souplesse, concentratie, focus en doorzettingsvermogen. Door kunstbeoefening leren kinderen zichzelf midden in de wereld te plaatsen door letterlijk in de spotlights te gaan staan. Met het presenteren kunnen kinderen delen wat zij hebben geleerd. De reactie van het publiek tilt hen op en zorgt voor trots en zelfvertrouwen. Live presenteren, improviseren, moeiteloos kunnen inspelen op onbekende situaties maakt kinderen en jongeren mentaal en fysiek wendbaar.

In Rotterdam zien we dat kunsteducatie, ondanks de groei van het aantal particuliere aanbieders, niet voor iedereen toegankelijk is. Volgens de onlangs verschenen Jeugdmonitor kent Rotterdam extreem veel kinderen die in armoede opgroeien¹² en geen gebruik maken van voorzieningen. Een recent uitgevoerd onderzoek¹³ van het Jeugdcultuurfonds (JCF) onder arme gezinnen wijst uit dat, naast het lesgeld, de onbekendheid met de positieve effecten van actieve kunstbeoefening ouders ervan weerhoudt hun kinderen eraan mee te laten doen.

Ook SKVR bereikt nog lang niet alle kinderen. Hoewel we een groot bereik hebben onder schoolkinderen en in de wijken, wordt het grootste deel van onze *buitenschoolse* programma's afgenomen door de culturele bovenlaag van de samenleving. Voor deze jonge stad met relatief veel lage inkomens is dat geen sterke propositie.

SKVR kiest daarom de komende jaren expliciet voor programma's die mogelijkheden bieden voor álle Rotterdamse kinderen en jongeren. Voor deze programma's heeft SKVR de financiële ondersteuning van de gemeente het hardst nodig; de beoogde doelgroepen kunnen de kosten niet zelf opbrengen.

⁹ www.skvr.nl/21eeuw

¹⁰ www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kunst-en-cultuur/documenten/kamerstukken/2014/07/08/kamerbrief-over-het-cultuurbeleid

¹¹ <http://www.cultuuropschool.nl/info/waarom-cultuureducatie/>

¹² jeugdmonitor.cbs.nl/nl-nl/indicatoren/publicaties/2015/relatief-veel-bijstandskinderen-in-de-grote-steden/

¹³ <https://www.jeugdcultuurfonds.nl/wp-content/uploads/2015/11/DH-1711-4681-Rapport-Jeugdcultuurfonds-en-Jeugdsportfonds.pdf>

MISSIE

SKVR is dé publieke voorziening voor kunst- en cultuureducatie van Rotterdam die zich, in samenwerking met partners in de stad, inzet voor de culturele verrijking en creatieve vorming van alle Rotterdamse kinderen en jongeren.

1.3 HOE ONDERSCHIEDT SKVR ZICH?

Een belangrijke meerwaarde ten opzichte van andere aanbieders is dat we meerdere kunstdisciplines onder één dak aanbieden en multidisciplinair kunnen werken. Dat is vooral voor de aansluiting op de hedendaagse jongerencultuur belangrijk.

SKVR realiseert een stadsbreed programma in langlopende leerlijnen, vanuit pedagogische kennis en binnen een pedagogisch kader, met kennis over kunsteducatie en de ontwikkeling van kinderen en jongeren. SKVR is de grootste culturele partner voor het onderwijs en heeft een uniek bereik in de buitenschoolse cultuureducatie.

Recente ervaringen in Amsterdam en Utrecht, maar ook in Londen¹⁴, laten zien dat, nadat daar geïnvesteerd is in het versterken van binnenschools cultuuronderwijs, de behoefte aan goed georganiseerd buitenschools aanbod groeit. Scholen willen kunnen doorverwijzen naar toegankelijke voorzieningen en ouders zoeken betrouwbare aanbieders. De waarborg voor kwaliteit, deskundigheid, continuïteit en een goed zicht op de keten worden hoog gewaardeerd als het gaat om de ontwikkelingslijn voor kinderen die binnenschools begint en buitenschools wordt voortgezet.

SKVR is een netwerkorganisatie waar vraag, aanbod, kennis, faciliteiten en systemen samenkomen, met een grote spreiding van activiteiten over de stad. Veel jonge creatievelingen, amateurs, kunstdocenten, verenigingen en zelfstandige culturele ondernemers hebben behoefte aan landingsplekken waar ze elkaar kunnen ontmoeten, uitwisselen en gebruikmaken van kennis en faciliteiten. SKVR fungeert als zo'n plek met goed geoutilleerde, over de stad verspreide locaties en een deskundige staf.

Bovendien is SKVR de enige in Rotterdam die op een dergelijk grote schaal werkt; een meerwaarde omdat zowel breed als specialistisch kan worden gewerkt, met goed ingerichte administratieve en logistieke systemen waarmee grote aantallen leerlingen worden bereikt.

1.3.1 SAMENWERKING

SKVR werkt samen met vele culturele partners, onderwijsinstellingen, zorg-, welzijns- en sportorganisaties en het bedrijfsleven (zie schema p.28). SKVR is zich bewust van haar plek in de leer- en talentontwikkelingsroutes, stemt af met en verwijst en geleidt door naar anderen, tot aan de poort van de kunstvakopleidingen. SKVR heeft het veld goed in beeld en vormt een verbindende schakel tussen instellingen en initiatieven in de stad. SKVR is voorzitter van het nieuwe stedelijke netwerk voor cultuureducatie. Op het gebied van maatschappelijke vraagstukken werken we met zorg- en welzijnspartners en onderzoeken we samen met Hogescholen de effectiviteit van de artistieke interventies.

¹⁴ https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/180973/DFE-00086-2011.pdf

Landelijk vervult SKVR een voorbeeldfunctie in het ontwikkelen van vernieuwende binnen- en buitenschoolse programma's en het effectief bereiken van doelgroepen, die niet vanzelfsprekend in aanraking komen met kunsteducatie, tot diep in de stad. Met name voor het delen van deze kennis wordt SKVR veel gevraagd als lid van adviescommissies of als spreker op symposia of conferenties, zowel landelijk als internationaal.¹⁵

1.4 VISIE

De kernelementen van de nieuwe koers van SKVR zijn: het verhogen van cultuurparticipatie aan actieve kunstbeoefening van kinderen en jongeren, het op gang brengen van hun creatieve vorming en het inzetten van kunst bij het oplossen van sociaal-maatschappelijke vraagstukken.

Het onderwijs vormt het hart van onze samenleving. SKVR kiest voor het werken op scholen omdat hier een basis wordt gelegd voor culturele vorming van kinderen en jongeren.

Ons huidige buitenschoolse programma bereikt nu vooral de culturele bovenlaag van de samenleving. Daarom herijkt SKVR dit aanbod. Daarnaast ontwikkelt SKVR een groot nieuw buitenschools programma in het kader van *SKVR Dichtbij*, dat specifiek inzet op het bereiken van kinderen en jongeren uit gezinnen met lagere en middeninkomens. De reeds ingezette lijn van *Dichtbij* wordt daarmee versterkt en verduurzaamd.

Kunst wordt steeds meer gewaardeerd bij het zoeken naar verbetering van sociaal-maatschappelijke problemen. SKVR ontwikkelde de afgelopen periode projecten met deze doelstellingen en zocht verbinding met de welzijnssector. Zo zetten we wijkgerichte kunstinterventies in bij negatieve beeldvorming bij en over jongeren, bewustwording over (straat)taalgebruik, of bij moeilijke onderwerpen als pesten of coming out. Deze ervaringen leren ons dat daar een interessant nieuw werkteerrein te ontginnen is.

1.4.1 INHOUDELIJKE EN ARTISTIEKE AMBITIES

1. Onderwijs: SKVR werkt intensiever op meer scholen.

SKVR versterkt, verbreedt en vernieuwt het programma in haar grootste werkgebied: het onderwijs en dan met name in de wijken met een lage sociale index. Ook zorgt SKVR voor doorstroom van binnenschoolse naar na- en buitenschoolse kunsteducatie.

2. Buitenschools: SKVR maakt culturele verrijking en creatieve vorming toegankelijk voor zoveel mogelijk Rotterdammers van 0-24 jaar.

SKVR legt de focus op de ontwikkeling van kinderen en jongeren en op het bereiken van diegenen die van huis uit niet vanzelfsprekend met kunsteducatie in aanraking komen. Daarnaast blijven we trouw aan onze huidige jonge deelnemers.

3. Verbinding met welzijn: SKVR draagt bij aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken.

SKVR ontwikkelt kunstinterventies als innovatieve antwoorden op maatschappelijke vraagstukken.

Deze ambities worden gerealiseerd in samenspraak en samenwerking met andere culturele organisaties, vanuit de collectieve verantwoordelijkheid om zoveel mogelijk jonge Rotterdammers voor actieve

¹⁵ In de huidige planperiode droeg SKVR bij aan conferenties van OCenW en LKCA, en op werkconferenties in Denemarken, IJsland en Marokko. SKVR is o.m. lid van het International Music School Seminar en het Platform Meer Muziek in de Klas (<http://meermuziekindeklas.nl/>) onder ere-voorzitterschap van HKM Koningin Maxima.

kunstdeelname te interesseren en te bereiken. Tegelijkertijd blijft SKVR zich inzetten voor haar platform- en ontmoetingsfunctie en brengt deze actief naar de wijken.

1.4.2 ZAKELIJKE AMBITIES

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting heeft SKVR de huidige begroting en gemeentelijke bijdrage als uitgangspunt genomen. SKVR zet zich in om met de cultuursubsidie van 7,4 miljoen euro een totaal bereik van 100.000 deelnemers en een omzet van ruim 13 miljoen te realiseren; de omzet daalt doordat de nieuwe doelgroepen minder opbrengen dan de huidige.

Hieronder geven we op hoofdlijnen aan wat de belangrijkste uitgangspunten zijn bij de aanpassingen die de nieuwe koers van SKVR vraagt. Daarbij wordt het nieuwe beleid binnen de huidige omzet gerealiseerd. Echter als gevolg van wetswijzigingen op gebied van de VAR krijgen we, net als andere culturele organisaties, onverwacht te maken met hogere kostenposten wat ons noodzaakt extra subsidie aan te vragen.

De zakelijke uitgangspunten van SKVR voor 2017-2020 zijn:

1. SKVR creëert passende organisatorische randvoorwaarden voor de nieuwe koers.

SKVR innoveert onderdelen van de organisatie en de zakelijke beleidskaders voor het nieuwe programma *Dichtbij*.

2. SKVR maakt binnen de begroting financiële ruimte voor het nieuwe beleid.

De meerjarenraming is zo opgesteld dat SKVR de middelen vrijspeelt voor het nieuwe beleid. Voor de ontwikkeling van dit beleid wordt substantieel meer innovatie- en scholingsbudget vrijgemaakt en ingezet op fondsenwerving.

3. SKVR verbreedt de financieringsmix.

SKVR verwerft naast de gemeentelijke bijdrage uit cultuur- en onderwijsfinanciering, ook private fondsen en (subsidie)budgetten uit andere sectoren en zet in op verdere ontwikkeling van donatieprogramma's zoals *Support Fons!* en *SKVR in bedrijf*.

4. SKVR zet in op een (financieel) gezonde organisatie voor de langere termijn.

Binnen de huidige exploitatieomvang heeft SKVR budget gereserveerd voor eventuele frictiekosten en creëert financiële ruimte om de algemene risicoreserves weer op te bouwen. Daarnaast is SKVR voornemens naar een beter passende cao over te gaan.

5. Regelgeving noodzaakt tot aanvragen meer subsidie

Het nieuwe beleid kan binnen de huidige begroting worden opvangen. Echter nieuwe regelgeving¹⁶ ten aanzien van het werken met zzp'ers noodzaakt ons om toch meer subsidie aan te vragen. Een aantal docenten dat nu als zzp'er werkt, dienen we een arbeidscontract aan te bieden. De meerkosten die hiermee gepaard gaan, kan SKVR niet opvangen binnen de huidige exploitatie. Daarvoor vraagt SKVR meer subsidie aan.

¹⁶ www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/34036_wet_deregulering_beoordeling

2. STRATEGIE

2.1 REALISATIE INHOUDELIJKE AMBITIES

2.1.1 HOE WERKT SKVR INTENSIEVER OP MEER SCHOLEN?

SKVR versterkt het cultuuronderwijs op scholen met verschillende programma's, vooral in wijken met een lage cultuurparticipatie. Ook richt SKVR zich meer op het speciaal basisonderwijs, het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs. SKVR docenten volgen hiervoor een speciale training gecombineerd met stages. In het voortgezet onderwijs (vo) leggen we meer accent op het vmbo. Tenslotte breidt SKVR het bereik binnen het mbo uit.

SKVR stemt haar ambities af en werkt met culturele partners samen binnen het stedelijk netwerk cultuureducatie en talentontwikkeling. SKVR draagt bij aan alle ambities op het gebied van cultuureducatie en talentontwikkeling uit *Reikwijdte en armslag* zoals die door dit netwerk zijn verwoord (bijlage 1).

Aansluiten bij onderwijsdoelen

SKVR sluit aan bij behoeften van scholen. De activiteiten passen bij de kerndoelen voor kunstzinnige oriëntatie in het po en vo. Daarnaast is het Rotterdams Onderwijsbeleid *Leren Loont!* medebepalend voor het beleid en de vraag van scholen en opleidingen. Dit beleid is gericht op het verhogen van onderwijsprestaties en het vergroten van kansen voor kinderen en jongeren. Scholen kiezen daarnaast met cultuuronderwijs ook voor brede ontwikkeling van hun leerlingen.

Kennismaking

SKVR is partner in het *Cultuurtraject Rotterdam*, het stedelijk programma voor po en vo met workshops waarbij leerlingen actief kennismaken met kunstdisciplines, aangeboden via het Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam (KCR). Scholen nemen ook workshops/lessenseries af buiten het Cultuurtraject, bijvoorbeeld ter ondersteuning en verlevendiging van hun cultuuronderwijs of als onderdeel van het vak CKV.

Leerlijnen primair onderwijs

In de afgelopen 10 jaar ontwikkelde SKVR leerlijnen cultuureducatie¹⁷ voor groep 1 t/m 8 van het po. De leerlijnen zijn per discipline uitgewerkt binnen de programma's, KunstID¹⁸ en Ieder Kind een Instrument (IKEI)¹⁹, waarin leerlingen wekelijkse lessen krijgen. In samenwerking met KCR en scholen wordt daarnaast gewerkt aan de ontwikkeling van Ateliers in school²⁰.

De vraag van scholen wordt diverser; een afwisseling van kunstdisciplines wordt aantrekkelijk gevonden. We kunnen daar goed op inspelen omdat de leerlijnen dezelfde basis kennen waardoor we met meer disciplines tegelijkertijd kunnen werken.

¹⁷ <http://www.skvr.nl/leerlijnen>

¹⁸ www.skvr.nl/kunstid

¹⁹ www.skvr.nl/ikei

²⁰ In Ateliers in school staat de leerling als 'maker' centraal. Kunstenaars/docenten begeleiden de leerlingen bij het kunstzinnig proces van oriënteren, onderzoeken, uitvoeren en evalueren: www.skvr.nl/meeroverpo

Een landelijke ontwikkeling waarmee SKVR rekening houdt, is de grotere inzet van groepsleerkrachten. Scholen die niet met extra leertijd werken, kunnen gebruik maken van kortere keuzemodules, desgewenst gekoppeld aan deskundigheidsbevordering voor groepsleerkrachten. Scholen kunnen ook zelf lessen geven en SKVR-vakkrachten vragen ter versterking (co-teaching²¹).

Jaarprogramma vo

SKVR kiest vooral voor het vmbo omdat deze leerlingen weinig met cultuureducatie in aanraking komen. Met vo-scholen bouwde SKVR een intensieve vorm van samenwerken op voor een cultureel jaarprogramma binnen het schoolcurriculum. Dit wordt vormgegeven in dialoog met de school en is voor bijna alle scholen onderdeel van hun schoolplan met betrekking tot *Leren Loont!*. SKVR bestendigt dit programma. Ook onderzoeken we hoe we vo-scholen kunnen ondersteunen bij de ontwikkeling van leerlijnen.

Illustratief is de mediawerkplaats, die wordt ontwikkeld in samenwerking met Rotterdam Vakmanstad, waarin medialessen en televisie maken worden gekoppeld aan het vak loopbaanoriëntatiebegeleiding en het cultuuronderwijs op school. Dit wordt mogelijk gemaakt door het Fonds voor Cultuurparticipatie en het Prins Bernhard Cultuurfonds. Het lectoraat *Opgroeien in de grote stad* van InHolland deed onderzoek naar de resultaten van “Hef TV”. SKVR heeft de ambitie dit programma te verbreden naar meer vo-scholen.

mbo

Ruim 50% van de jongeren die in Rotterdam een vervolgopleiding doen, doorloopt het mbo. Deze groep krijgt van huis uit minder cultuureducatie mee dan havo- en vwo-leerlingen. Bovendien is hun schooltijd korter, waardoor er minder ruimte is voor cultuureducatie. Ook weten zij het buitenschoolse aanbod niet goed te vinden. SKVR sluit aan bij de stijgende vraag en behoefte in het mbo naar betekenisvolle activiteiten, met kunstzinnige workshops die aansluiten bij doelstellingen voor het vak Nederlands, of op het gebied van identiteitsontwikkeling en burgerschap.

hbo

SKVR ontwikkelt samen met hbo-kunstvakopleidingen lesmodules en deskundigheidsbevorderingsprogramma's. Studenten van het hbo lopen stage bij SKVR. We onderzoeken of ook samengewerkt kan worden met pabo's.

Cultuureducatie met kwaliteit

SKVR sluit aan bij het landelijke beleid Cultuureducatie met Kwaliteit²² en maakt gebruik van de gelijknamige regeling bij de ontwikkeling van programma's samen met scholen. Expertise uit de onderwijssector wordt gekoppeld aan inspiratie, kennis en vaardigheden van kunstenaars en kunstvakdocenten. Bij ontwikkeling wordt samengewerkt met onder meer de *Muziekcoalitie* en het KCR, door deel te nemen aan kenniskringen waarin expertise wordt gedeeld.

SKVR kiest voor het versterken van vaardigheden van leerkrachten, in navolging van de landelijke regelingen Impuls muziekonderwijs²³ en Professionalisering leerkrachten²⁴, waarmee minister Bussemaker

²¹ Bij co-teaching worden de lessen afwisselend gegeven door een basisschoolleerkracht en een kunstvakdocent, waarbij desgewenst de leerkracht door de vakdocent gecoacht wordt.

²² www.cultuurparticipatie.nl/subsidies/cultuureducatie-met-kwaliteit/

²³ skvr.nl/impulsmuziekonderwijs

²⁴ www.cultuurparticipatie.nl/subsidies/professionalisering-cultuuronderwijs.html

cultuuronderwijs een structurele plaats in het schoolcurriculum geeft met accent op de rol van de leerkracht.

KCR

Het KCR, in 2014 afgesplitst van SKVR om een meer onafhankelijke rol te kunnen spelen in de verbinding tussen scholen en culturele instellingen, is voor SKVR een belangrijke partner. Het KCR begeleidt scholen bij visie, planvorming en verankering van cultuuronderwijs.

Doorstroom

De behoefte groeit om leerlingen uit het onderwijs naar buitenschoolse kunsteducatie te laten doorstromen. SKVR zet sterker in op de vakdocent als spil bij de doorgeleiding naar na- en buitenschoolse activiteiten voor kinderen en jongeren die zich verder willen ontwikkelen. SKVR-docenten kennen de leerlingen, de school en de wijk en hebben toegang tot leerkrachten en ouders. In wijken waar kunsteducatie niet vanzelfsprekend is, is deze combinatie van kennis en contacten de basis voor de activering van kinderen en jongeren.

2.1.2 HOE MAAKT SKVR CULTURELE VERRIJKING EN CREATIEVE VORMING TOEGANKELIJK VOOR ZOVEEL MOGELIJK ROTTERDAMMERS VAN 0-24 JAAR?

Het bestaande buitenschoolse programma

SKVTR kiest bewust voor voortzetting van het bestaande buitenschoolse programma. Het is een aanvulling en verrijking van het particuliere marktaanbod. We weten uit andere steden dat zowel bij particulieren als bij het onderwijs de behoefte aan geïnstitutionaliseerde buitenschoolse educatie groeit (zie 1.3 en 2.3). SKVR hanteert daarnaast een zogenaamd 'inclusief' beleid met toegankelijkheid voor alle jonge Rotterdammers en ontmoeting; wij willen geen instituut zijn dat zich uitsluitend op doelgroepen in achterstand richt, waarmee de kloof in stand gehouden wordt.

De opbouw van de buitenschoolse ontwikkelingslijn voor 0 tot en met 24 jaar is: kennismaking, basis, vervolg en talentontwikkeling. Deze lijn kent diverse specialismen en lesvormen. Docenten ontwikkelen lesinhoud in afstemming met elkaar en zorgen voor doorstroming binnen het programma en ook daarbuiten. Zo kan iedere deelnemer de leerroute volgen die bij hem/haar past.

Vanaf 2017 wordt meer multidisciplinair geprogrammeerd. Het bestaande aanbod wordt gestroomlijnd en modulair opgebouwd, zodat we grotere keuzevrijheid kunnen bieden voor deelnemers. De lessenseries zijn te schakelen tot doorlopende leerlijnen (monodisciplinair) of te stapelen (deelnemers volgen achtereenvolgens modules uit verschillende disciplines). Doorstroming van binnen- naar buitenschools, en van *Dichtbij* naar het bestaande buitenschoolse aanbod wordt gestimuleerd.

Er zijn tussen het bestaande buitenschoolse aanbod en *Dichtbij*, naast een goede aansluiting, ook verschillen:

Bestaand buitenschools programma

Verdieping
Van kennismaken tot talentontwikkeling
Marktconform/minimaal directe kosten dekkend
Op enkele kernlocaties
Grote en kleine groepen
Stedelijk bereik
Vakdocenten

Buitenschools Dichtbij

Brede oriëntatie
Kennismaken en basis
Lage prijzen
Locaties dicht bij de kinderen
Grote groepen
Ingebed in de wijk
Vakdocenten met op de context en doelgroep aansluitend profiel

Talentontwikkeling

Voor leerlingen met bovengemiddelde inzet en motivatie is er de *SKVR Academy*, een talentontwikkelingsprogramma waarin een persoonlijke, intensieve leerroute wordt samengesteld. Leerlingen kunnen vandaaruit doorstromen naar een kunstvakopleiding of andere trajecten. Audities zijn verplicht en het aantal deelnemers is beperkt. Ook talent uit *Dichtbij* kan instromen. SKVR kent het veld en verwijst ook door naar en werkt samen met andere partners in de keten van talentontwikkeling.

Open studio

Een nieuwe leervorm voor jongeren is de *open studio*, een atelierachtige setting waarin jongeren langer en vaker actief kunnen zijn. Zij kunnen experimenteren, samenwerken, vliegrepen maken, gelijkgestemden en professionals ontmoeten, elkaar inspireren en zo hun kunstzinnige ontwikkeling vormgeven. Deelnemers worden door de entourage en de vrije ruimte van de open studio gestimuleerd langer en vaker te blijven dan alleen hun lestijd.

Buitenschools Dichtbij

Naast het bestaande buitenschoolse programma ontwikkelen we het laagdrempelige community-programma *Dichtbij*. We bieden dit uiteindelijk in 8 gebieden in de stad aan. Er wordt horizontaal geprogrammeerd voor gelijke leeftijdscategorieën en niveaus, op plekken die qua sfeer en inrichting aansluiten op de cultuur en beleavingswereld. Zo creëren we ontmoeting tussen kinderen met verschillende achtergronden en stimuleren het ontstaan van een community.

Dichtbij creëert wijkkunstplekken, communities waar kinderen en jongeren actief aan de slag kunnen onder begeleiding van goed toegeruste docenten die hun programma samenstellen in aansluiting op de context en de beleavingswereld van de deelnemers. De lessen worden in grote groepen gegeven.

De communities gaan een relatie aan met de bredere omgeving van school of buurt. Hiermee bouwen we voort op onze ervaring met de Wijkmuziekscholen²⁵, de Brassbandschool²⁶, Make you move²⁷ en ons recent ontwikkelde pilotprogramma Speel mee!.²⁸ Deelname is financieel laagdrempelig; SKVR richt zich op de

²⁵ www.skvr.nl/wijkmuziekschool

²⁶ [www.skvr.nl/Dichtbij/Programma s en projecten/Brassbandschool.aspx](http://www.skvr.nl/Dichtbij/Programma_s_en_projecten/Brassbandschool.aspx)

²⁷ www.skvr.nl/makeyoumove

²⁸ www.skvr.nl/speelmee

grote groep lagere en middeninkomens. Wij werken samen met het Jeugdcultuurfonds om deelname toegankelijk te houden voor gezinnen die de tarieven niet kunnen opbrengen.

2.1.3 HOE DRAAGT SKVR BIJ AAN HET OPLOSSEN VAN MAATSCHAPPELIJKE VRAAGSTUKKEN?

Landelijk zien we een toename van het inzetten van kunstzinnige interventies bij maatschappelijke vraagstukken, zoals het bestrijden van obesitas (dans), ontmoeting voor vereenzamende ouderen of het verkrijgen van focus op werk en/of opleiding bij jongeren.

Sinds 2013 heeft SKVR samen met Stichting De Verre Bergen de Cultuurwerkplaatsen Hillesluis en Afrikaanderwijk opgezet, waarbij kunstbeoefening expliciet wordt ingezet voor sociaal-maatschappelijke verbetering. Momenteel wordt dit programma onderzocht door het 'Lectoraat Dynamiek van de stad' van de Hogeschool InHolland op de daadwerkelijke effectiviteit. Tevens draagt de Hogeschool bij aan de verdere methodiekontwikkeling en theoretische onderbouwing. Deze samenwerking loopt tot halverwege 2018 en SKVR onderzoekt momenteel hoe daarna de continuïteit geborgd kan worden.

SKVR heeft in 2015 mogelijke samenwerkingspartners binnen de maatschappelijke sectoren geïnventariseerd, de vraag naar en behoefte aan kunstinterventies en financieringsmogelijkheden daarvoor in kaart gebracht. Daaruit blijkt dat veel maatschappelijke partijen doelstellingen kennen die overlappen met die van SKVR. Gesprekspartners geven aan behoefte te hebben aan nieuwe methodieken, vooral als deze niet probleemgedreven zijn maar uitgaan van de kracht van deelnemers. Daarmee ziet SKVR goede kansen voor het verder ontginnen van dit nieuwe werkgebied en het uitbreiden van deze programma's in samenwerking met zorg en welzijn. Deze programma's worden niet met de structurele Cultuurplansubsidie gefinancierd; SKVR werft daarvoor andere subsidies en fondsen.

De aanpak blijft vooralsnog experimenteel en projectmatig. Er wordt eerst kennis en ervaring opgedaan en expertise uitgewisseld. SKVR onderzoekt ondertussen of deze projectenportefeuille zich kan ontwikkelen tot een structurele programmalijn.

2.2 VOORWAARDEN VOOR SUCCES

Inhoudelijke oriëntatie

Met de koerswijziging verandert ook de inhoudelijke en organisatorische oriëntatie van SKVR. Leidend zijn de resultaten van het onderzoek door het lectoraat 'Dynamiek van de stad' van de Hogeschool InHolland, dat voor SKVR een literatuurstudie deed naar de kritische voorwaarden voor succes in buitenschoolse kunsteducatie. Belangrijk blijkt te zijn dat:

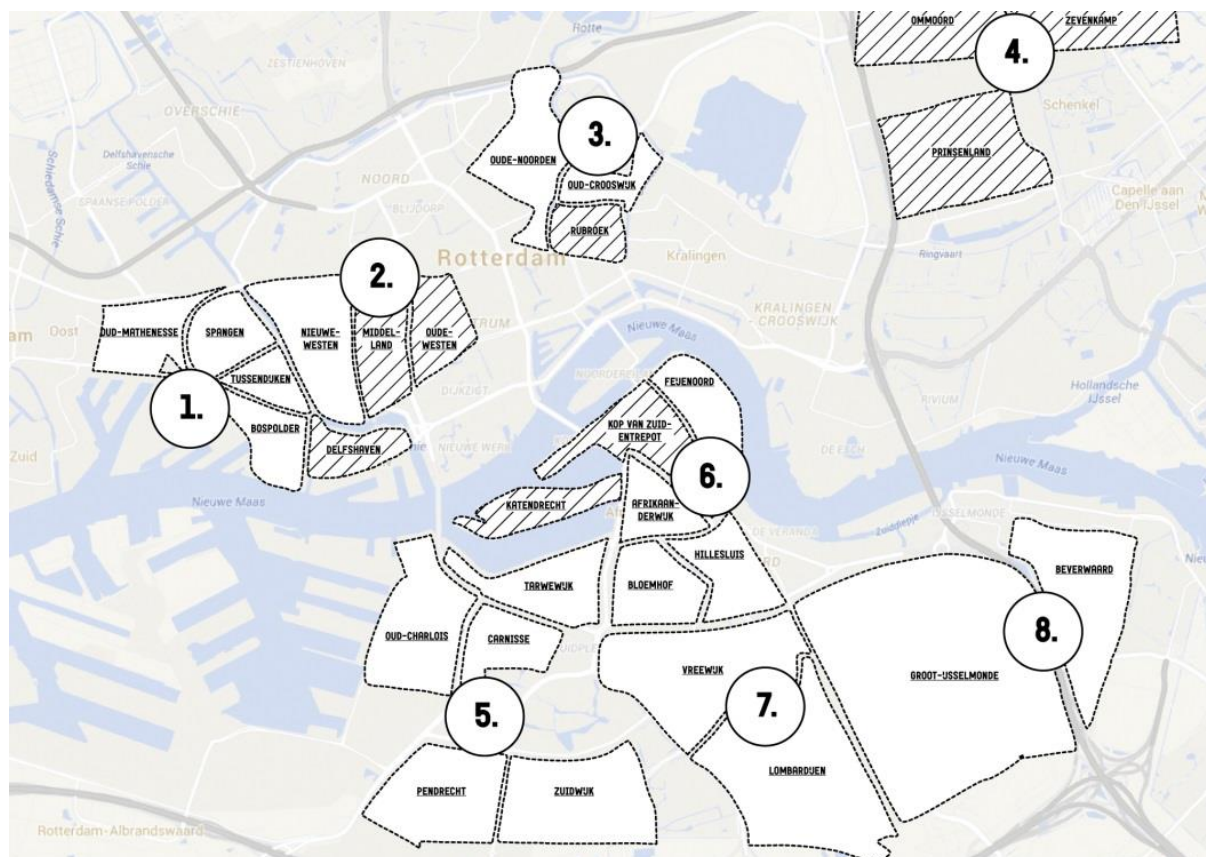
- inhoud van activiteiten aansluit op behoeften van de doelgroep;
- profiel en kwaliteiten van de staf aansluiten bij de doelgroep;
- de juiste partners bij werving betrokken worden (ouders, scholen);
- met concrete doelen en competenties wordt gewerkt;
- open wordt gecommuniceerd met jongeren over de doelstellingen;
- rekening wordt gehouden met concurrerende activiteiten, externe factoren en eisen die aan de deelnemers worden gesteld;
- succeservaringen worden gecreëerd;
- deelnemers ingezet worden als mede-eigenaar;
- activiteiten een authentieke ervaring en concreet resultaat opleveren (optreden).

Deelnemen aan battles of events, samenwerken aan een productie, samen op een podium staan of een tentoonstelling organiseren, een boek maken of een reportage: zo maken deelnemers hun skills en plezier zichtbaar, delen dit met anderen, ervaren succes en inspireren anderen om mee te doen.

Dichtbij-communities in 8 gebieden

We groeien tot en met 2020 naar community-locaties in 8 gebieden verspreid over de stad. Desgewenst kunnen deelnemers doorstromen naar vervollessen op de kernlocaties van SKVR. Per gebied wordt een passende mix van activiteiten en disciplines ingezet, aansluitend bij de context en afhankelijk van wat al in de buurt wordt aangeboden. Hoe jonger het kind, hoe dichterbij de school of leefomgeving van het kind. Per gebied wordt een SKVR-wijkcoördinator ingezet die contact onderhoudt met de andere aanbieders en scholen, het lokale programma ontwikkelt en samenwerking aangaat met partijen die al met de doelgroep werken.

De gebieden zijn geselecteerd op een ondergemiddelde score op de sociale index, in combinatie met een lage cultuurparticipatie.²⁹ Tevens is gekeken naar de aanwezigheid van SKVR met programma's op scholen of in de wijk, als startpunt voor het activeren van nieuwe deelnemers. We willen bruggen slaan tussen verschillende doelgroepen. Daarom is ook het profiel van de naastgelegen wijken bekeken (gearceerd), die zijn geselecteerd op basis van een gemixte populatie van opleidingsniveaus en inkomens.

²⁹ <http://wijkprofiel.rotterdam.nl/nl/rotterdam> en Gemeente Rotterdam, 2013, Cultuurdeelname van Rotterdammers

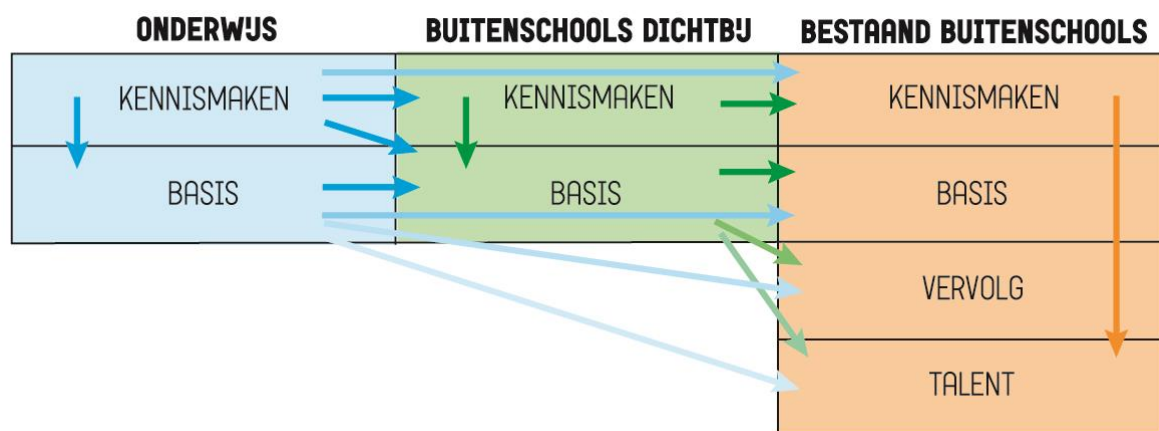
Innovatie

Het profiel en gedrag van de nieuwe doelgroepen en de hierboven genoemde voorwaarden voor succesvolle buitenschoolse kunsteducatie, vragen om een meer contextgedreven en minder aanbodgerichte aanpak. SKVR kiest voor innovatie in een vrije laboratoriumsetting (Labs). Innovaties worden als project ontwikkeld en ingericht, en leiden tot nieuw beleid en nieuwe producten. Vanuit de Universiteiten van Nijmegen en Rotterdam is interesse getoond om deze innovaties te onderzoeken op effectiviteit. Ook het LKCA³⁰ wil de innovaties volgen en aan de (tussentijdse) resultaten een conferentie wijden. Het landelijke JCF gaat in dit verband met SKVR een pilot uitvoeren om te onderzoeken hoe (ouders van) kinderen in armoedesituaties beter bereikt kunnen worden.

Activering en doorstroming

Een grote uitdaging is kinderen te vinden, hen te activeren mee te doen en ook mee te blijven doen. Onze ervaring leert dat die uitdaging groot is. We hebben voldoende kennis, methodische handvatten en relevante netwerkpartners om hierin succesvol te zijn. Zo weten we dat aansluiten bij de bestaande infrastructuur goed werkt. Daarbij is de persoonlijke benadering het uitgangspunt. Met laagdrempelige kennismakingsprogramma's wordt contact met de nieuwe doelgroepen gelegd, waarna ze worden doorgeleid naar het basisprogramma. Aansluitend kunnen zij instromen in de vervolg- en talentontwikkelingsprogramma's op de kernlocaties van SKVR. Ontmoeting en verbinding tussen verschillende doelgroepen en verschillende programma's, maar ook tussen docenten onderling, vinden plaats tijdens de lessen en de events, voorstellingen en presentaties.

Doorstroommogelijkheden naar de buitenschoolse programma's:

Wat doen we niet meer?

SKVR biedt momenteel nog programma's voor volwassenen (25+) op kostendekkende basis. SKVR maakt deze lessen in de loop van de komende planperiode volledig zelfstandig. Om ervoor te zorgen dat deze doelgroep niet ineens met lege handen staat, onderzoekt SKVR de mogelijkheden voor een 'zachte landing' in de markt. Zo neemt het Rotterdams Centrum voor Theater de huidige theatercursussen voor volwassenen over en heeft de Fotovakschool interesse in de volwassen cursisten Fotografie. Andere onderdelen, zoals de Jazzschool, lenen zich voor verzelfstandiging tot een docentencollectief, eventueel nog tijdelijk ondersteund door SKVR.

³⁰ www.lkca.nl

2.3 IMPLICATIES VOOR DE KUNSTDICIPLINES

Twee jaar geleden bracht SKVR haar verschillende kunstschole onder in 3 inhoudelijke clusters: *Muziek*, *Theater & Dans* en *Beeld*³¹ & *Taal*. De nieuwe koers geldt voor alle disciplines. Aanvullend worden hieronder per cluster specifieke elementen en de meest substantiële samenwerkingsverbanden toegelicht.

2.3.1 SKVR MUZIEK

SKVR heeft de grootste muziekschool van Europa en deze is met zijn ruim 150 jaar, het langst bestaande onderdeel. Ruim 10 jaar geleden werden de traditionele, individuele muzieklessen omgevormd naar lessen in kleine groepen. Toen werd ook samen met Codarts een toegespitste nascholing voor docenten ontwikkeld om zowel binnen het onderwijs als in de wijken klassikaal, dus aan grote groepen, (instrumentale) muzieklessen te kunnen geven.

Binnenschools

SKVR breidt de komende jaren IKEI uit en vernieuwt de werkwijze door stimulering van ouderbetrokkenheid ten behoeve van doorgeleiding naar buitenschoolse muzieklessen en co-teaching. Muziek speelt in op het landelijke programma Impuls Muziekonderwijs met deskundigheidsbevordering in samenwerking met het KCR en de Muziekcoalitie.

Buitenschools

Het bestaande buitenschoolse muziekprogramma wordt gehandhaafd, waarbij wordt het gemiddelde aantal deelnemers wordt opgehoogd naar 4. Dit onderscheidt zich van het aanbod van vrije aanbieders, die zich hoofdzakelijk op individuele begeleiding richten. Ook onderbouwt SKVR de muzikleerlijn met een onderliggende visie en pedagogische waarden (zie 1.1). Geïnteresseerden in individuele lessen verwijzen we door naar betrouwbare marktpartners.

Bij muziek vinden de grootste veranderingen plaats in *Dichtbij*. Muziek maken doe je samen en in *Dichtbij* begint alles met samenspel. Kinderen geven zich op voor een orkest, band of ensemble waarbij zij in grote groepen les krijgen om instrumentspecifieke vaardigheden aan te leren. Dit vraagt een grote omslag in werken van de betrokken medewerkers: nieuwe methodiek en didactiek voor het leiden van ensembles en het ontwikkelen van repertoire dienen te worden ontwikkeld. Net als het lesgeven aan grote groepen met muziekinstrumenten.

Samenwerking

SKVR is mede oprichter en lid van de Muziekcoalitie en verzorgt met IKEI een belangrijke pijler voor de doelstelling om voor het po een brede muzikale leerlijn te ontwikkelen en uit te voeren (bijlage 2).

Om de route naar symfonisch spel te ondersteunen, faciliteert SKVR het Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest en programmeert gezamenlijke vakgroepdagen en concerten voor de symfonische instrumentgroepen.

Met Codarts en Grounds wordt er binnen het World Music and Dance Centre (WMDC) samengewerkt, waarmee de bezettingsgraad van het gebouw optimaal is. De drie bewoners van het pand zorgen samen voor een aantrekkelijk klimaat voor educatie en podiumprogrammering voor de urban, jazz, pop- en

³¹ Dit zijn alle beeldende disciplines: beeldende kunst, mode & design, fotografie & media.

wereldmuziek. Ruimte voor ontmoeting maakt kruisbestuiving tussen amateurs en professionals mogelijk, waarbij talent optimaal gedijt.

We blijven particuliere aanbieders faciliteren met lesruimten en instrumentarium. Dat vergroot de toegankelijkheid voor doelgroepen die we zelf niet gemakkelijk bereiken. We blijven dan ook samenwerken met de Choroschool van EMP Holanda³² en Fra Fra Sound³³.

2.3.2 SKVR DANS & THEATER

SKVR Dans & Theater bouwt voort op de rijke Rotterdamse educatietraditie binnen moderne dans en theater. De afgelopen decennia is een breed, divers programma ontwikkeld waarin alle leeftijden kunnen beginnen en zich kunnen ontwikkelen in uiteenlopende dans- en theatervormen. In de huidige planperiode zijn theater en dans dichter naar elkaar gegroeid. Zo zijn verschillende multidisciplinaire producten voor het onderwijs ontwikkeld en is structurele verbinding gelegd met professionele Rotterdamse dans- en theatermakers.

Binnenschools

KunstID wordt verder uitgebreid en krijgt ruimte voor nieuwe impulsen vanuit samenwerkingspartners. Het dansatelier in school krijgt een theatervariant. Kinderen leren in de professionele omgeving van culturele partners samenwerken, presenteren en ideeën verbeelden. De ontmoeting met professionals is uitgangspunt om binnen een artistiek frame, eigen werk te maken en presenteren.

Vanuit dans als stimulans voor meer beweging, verbindt SKVR zich al een aantal jaren aan de sportsector. Zo ontwikkelde SKVR in samenwerking met Sportsupport en met ondersteuning van de sportstimuleringsregeling (BuurtSportcoach) het programma *Make You Move*; een goed voorbeeld van de verbinding van binnen-, naar na-, naar buitenschoolse dans. Vanuit de vertrouwde schoolomgeving stromen jongeren door naar wijkdansgroepen en doen mee aan stedelijke events. Deze lijn wordt voortgezet en uitgebouwd. Analoot hieraan ontwikkelt SKVR in de nieuwe planperiode het theaterprogramma *Make you act*.

Buitenschools

Het reguliere dans- en theaterprogramma onderscheidt zich van het marktaanbod door het multidisciplinaire karakter en de nauwe aansluiting bij de actuele programmering van professionele makers en instellingen in Rotterdam. Alle deelnemers aan de jaarprogrammering treden op in een dans- of theatervoorstelling en bezoeken een professionele voorstelling. Kinderen en jongeren denken bij acteren aan film. Omdat hun belevingswereld centraal staat bij de ontwikkeling van het aanbod, is filmacteren een belangrijk nieuw basiselement.

Samenwerking

Onder de noemer *Time to dance* heeft SKVR een sociaal dansprogramma ontwikkeld voor kwetsbare ouderen in samenwerking met woonzorgcentra en wijkpartners. Het programma is ontwikkeld om ouderen in beweging te houden, om vallen tegen te gaan en als ontmoetingsplek. Hierin brengen we de verschillende doelgroepen ouderen met elkaar in verbinding. Dit programma wordt uitgebreid.

³² Braziliaanse muziekschool.

³³ Vermengt Jazz, Afrikaanse ritmes, dansmuziek uit het Caribisch gebied en Surinaamse Kaseko.

Binnen het Theater Zuidplein-talentontwikkelingsprogramma LabZ, levert SKVR een intensief aandeel in twee trajecten. Upstarters is een traject waarin jongeren kennismaken met actieve theaterbeoefening. We stimuleren de verbeelding in theatervormen en spelplezier door te werken in co-creatie met de doelgroep. De belevingswereld van de jongeren staat centraal en wordt vormgegeven in een presentatie voor publiek. Daarnaast is het succesvolle SKVR talentontwikkelingstraject Youngstage vertaald naar een nieuwe gezamenlijke werkwijze passend binnen Theater Zuidplein LabZ. Zuidplein is verantwoordelijk voor de regie en de productie, SKVR voor de coördinatie en de binding met het onderwijs. Dit intensieve traject is bedoeld als talentontwikkeling voor jongvolwassenen, sluit aan bij hun leefwereld en fungeert als kennismaking met theater voor jongeren binnen het onderwijs.

Samen met Conny Janssen Danst en partners uit onder meer de jeugdzorg, ontwikkelt SKVR een dagprogramma voor kansarme en risicjongeren die door maatschappelijke omstandigheden niet meer functioneren en daardoor verhoogd risico lopen zich schuldig te maken aan strafbare feiten. De professionele dansers en de op maat gemaakte choreografie bieden de jongeren houvast. Hierdoor vinden zij hun kracht en motivatie om terug te keren in werk, onderwijs of opleiding.

SKVR en Hofplein bedienen met hun buitenschoolse programma deels dezelfde jonge Rotterdammers. Hofplein opereert vanuit de kwaliteit van een eigentijdse jeugdtheaterschool en SKVR vanuit haar opzet als multidisciplinaire aanbieder van kunsteducatie. SKVR en Hofplein delen expertise en faciliteiten waar het gaat om theater voor kinderen en jongeren. Afstemming tussen beide organisaties vindt plaats op inhoud, ontwikkeling en spreiding waarbij meerdere dwarsverbanden worden gevormd. Doel hierbij is de totstandkoming van een gezamenlijke visie en aanbod waarmee de keten van instap/basis tot de top geborgd wordt.

2.3.3 SKVR BEELD & TAAL

Voor Beeld & Taal geldt dat er altijd sprake is van een fysiek medium om de eigen beleving te verbeelden of verwoorden. Beeld & Taal plaatst de verschillende kunstdisciplines in een bredere context van grootstedelijke jeugdculturen, voorbij het traditionele kader. Grenzen tussen disciplines en tussen digitale en analoge technieken vervagen, in het maakproces maar ook in de leeromgeving en de presentatiemogelijkheden.

Binnenschools

Beeld & Taal kent een groot aandeel in de onderwijsprogramma's KunstID en het Cultuurtraject. Media- en taalprogramma's hebben groeipotentie, vooral in het mbo. Beeld & Taal wil de ervaringen met de experimentele methodiek *Atelier in School* integreren. Ook wordt televisiemaken voor en door leerlingen voortgezet en uitgebouwd.

Buitenschools

De omslag die SKVR buitenschools ambieert, heeft verstrekkende gevolgen voor het cluster Beeld & Taal: nu sterk aanwezig in het binnenschoolse, maar met een buitenschools (traditioneel en monodisciplinair) programma dat nu voornamelijk volwassen cursisten bereikt. Het ontwikkelen van een nieuwe buitenschoolse leerlijn voor jeugd staat centraal. Deze wordt samen met de (toekomstige) deelnemers gemaakt en er wordt gebouwd aan een passende docentenpool.

Samenwerking

De nauwe samenwerking tussen SKVR en het Nederlands Fotomuseum (NFM) wordt herijkt. SKVR geeft de eigen ruimte in Las Palmas op maar ontwikkelt een werkruimte in het NFM. Samen met de Fotovakschool

en het NFM werkt SKVR in een keten van talentontwikkeling aan een Internationaal Centrum voor de Fotografie waarin SKVR de lokale jeugd voor haar rekening neemt.

Digital Playground (DP) en SKVR werken aan een gezamenlijk mediaprogramma. DP richt zich daarbij vooral op ‘research & development’, waarvan de innovaties vervolgens door SKVR worden opgenomen in het curriculum en uitgerold over de stad. Samen ontwikkelen we een open studio voor media en werken we aan een leer-werkplek voor media peer-teachers. We onderzoeken ook hoe we zo efficiënt mogelijk kunnen samenwerken en gaan elkaars faciliteiten delen.

Code Groen is een samenwerking in een nieuwe vorm met partners uit het onderwijs, het bedrijfsleven en de culturele sector. Code Groen is een initiatief van Hofplein Rotterdam, MAAS theater en dans en SKVR in het kader van “Rotterdam viert de stad”. Het is een meerjarig educatief kunstproject voor de bovenbouw van het primair onderwijs, waarin burgerschap, creatief denken en mediawijsheid centraal staan.

Met de SKAR heeft SKVR de intentie om leegstaande schoollokalen van Stichting BOOR in te zetten voor cultuureducatie. Het concept is schatplichtig aan de methodiek “ateliers in school” en sluit aan bij de *Dichtbij* ambities en het van binnen- naar buitenschools programmeren.

2.4 REALISATIE ZAKELIJKE EN ORGANISATORISCHE AMBITIES

Met de nieuwe koers geeft SKVR zichzelf een forse uitdaging. Investerings in een passend programma met een nieuwe inhoud zijn nodig. Er is sprake van een ander businessmodel omdat de nieuwe doelgroepen minder financiële draagkracht hebben dan de huidige. Daardoor zullen de lesinkomsten en vervolgens de omzet dalen. Om de kosten laag te houden, vinden de lessen in grotere groepen plaats. Dat heeft vooral vóórstellende gevolgen voor muziek. Ook heeft het docententeam een ander profiel nodig en zijn er consequenties voor het huisvestingsbeleid en de marketing- en communicatiestrategie.

2.4.1 HOE CREEËRT SKVR PASSENDE ORGANISATORISCHE RANDVOORWAARDEN?

De uitwerking van een passend strategisch personeelsplan is een belangrijke voorwaarde voor succes. Medewerkers met de juiste profielen zijn een belangrijke kritische succesfactor voor het nieuwe beleid, maar ook schaars. Huidige medewerkers dienen zich bij te scholen en er zullen nieuwe mensen nodig zijn. SKVR voorziet een beperkt aantal medewerkers dat boventallig wordt, niet herplaatsbaar is, met name doordat zij onvoldoende kunnen meebewegen met de beoogde veranderingen. Zij zullen (natuurlijk of gedwongen) afvloeien.

SKVR heeft een systeemgedreven organisatiemodel. Dat biedt onvoldoende ruimte voor de ontwikkeling en uitvoering van de nieuwe koers, die juist om een meer contextgedreven model vraagt. Innovatieve maatschappelijke inzichten (zoals het werken met zelfsturende teams) sluiten beter aan en SKVR onderzoekt of en hoe aanpassing van de inrichting van de organisatie wenselijk is.

Een laatste belangrijke kritische succesfactor is het huisvestingsbeleid. Het afstoten van niet meer passende locaties ten behoeve van kleinere, laagdrempelige, voldoende toegeruste locaties in de wijken vergt zorgvuldige uitwerking.

2.4.2 HOE MAAKT SKVR RUIMTE VOOR HET NIEUWE BELEID?

Om de benodigde kosten voor het nieuwe beleid vrij te spelen in de huidige exploitatie is een reallocatie van de beschikbare middelen nodig. Voor de ontwikkeling en innovatie van het nieuwe beleid is budget nodig. In de meerjarenraming heeft SKVR deels zelf middelen in de exploitatie vrijgespeeld voor opleiding en

innovatie. SKVR zal voor de overige benodigde middelen een beroep doen op specifieke fondsen en werkt samen met kennispartners die SKVR als lerende organisatie zullen voeden.

Bij het opstellen van de meerjarenraming is daarnaast opnieuw scherp gekeken naar de effectiviteit van de besteding van middelen, zowel wat activiteiten als overhead betreft. Het huidige programma wordt gestroomlijnd, de groepsgroottes en productieve lestijd van docenten worden verhoogd en het bestaande buitenschoolse programma wordt kostendekkend aangeboden voor wat betreft de directe kosten. Ook bij ondersteunende functies is opnieuw gekeken naar efficiëntie, zowel op het gebied van personeels- als materiaalkosten. Dit leidt er toe dat de secundaire kosten, bijvoorbeeld coördinatie, per lesuur omlaag gaan.

Het businessmodel van *Dichtbij* is wezenlijk anders dan het huidige buitenschoolse programma. De doelgroep heeft een geringere financiële draagkracht. Daarnaast zullen de communicatie, lokale samenwerking en werving intensiever zijn omdat het een doelgroep betreft die niet gewend is te participeren. Om de kosten zo laag mogelijk te houden, programmeert SKVR hier in grotere groepen, en stellen we andere eisen aan de locaties.

2.4.3 HOE VERBREEDT SKVR DE FINANCIERINGSMIX?

SKVR verwerft naast de gemeentelijke cultuur- en onderwijsbijdragen, financiering vanuit private fondsen, (subsidie)budgetten uit andere sectoren en zet in op de verdere ontwikkeling van de huidige donatieprogramma's. Door de verbinding met andere sectoren kan SKVR ook andere (subsidie)budgetten en fondsen dan de culturele aanspreken.

SKVR kent momenteel het donatieprogramma Support Fons!. Dat programma breidt SKVR in samenwerking met het JCF uit. Verder wordt SKVR regelmatig benaderd door commerciële partijen voor specifieke programma's. SKVR ontwikkelt een model met fiscaal voordeel als donatieprogramma.

2.4.4 HOE ZET SKVR IN OP EEN GEZONDE ORGANISATIE VOOR DE LANGE TERMIJN?

SKVR wil haar organisatie toerusten om de nieuwe koers te kunnen realiseren en haar voortbestaan op lange termijn te borgen. Belangrijke voorwaarde daarvoor is voldoende financiële ruimte om op verandering te kunnen reageren. Voor eventuele frictiekosten reserveert SKVR daarom jaarlijks een budget van 200.000 euro. Daarnaast heeft SKVR in de huidige planperiode met het verwerken van frictiekosten ten gevolge van de bezuinigingen de algemene risicoreserve vrijwel uitgeput. Deze wordt de komende jaren weer aangevuld.

Een tweede belangrijke voorwaarde is een overgang naar een beter passende cao. SKVR wil per juli 2016 overstappen naar de cao Kunsteducatie (cao KE). De huidige arbeidsvoorwaardenregeling (CAR UWV) brengt met zich mee dat het afslanken of ombuigen van de organisatie, via gedwongen afvloeiing, hoge en langdurige kosten tot gevolg heeft. Daarvoor zijn onvoldoende voorzieningen beschikbaar. SKVR werkt tot nu toe zoveel mogelijk met zzp'ers om dit risico te beperken. Het in loondienst moeten nemen van zzp-docenten is alleen mogelijk indien SKVR de overstap heeft gemaakt naar de cao KE. Een dergelijke cao-overgang brengt onder meer een ontslagvrije periode met zich mee, waardoor wij minder flexibel zijn in het begin van de komende Cultuurplanperiode.

2.4.5 REGELGEVING NOODZAAKT TOT AANVRAGEN MEER SUBSIDIE

De veranderende wet- en regelgeving op het gebied van opdrachtverstrekking aan zzp'ers in 2016 hebben we zelf niet in de hand.³⁴ SKVR moet mensen in loondienst nemen die nu als zzp'er werkzaam zijn. Daarmee stijgen onvoorzien en onbedoeld de kosten. Dit betreft docenten binnen de binnenschoolse leerlijnen en de

³⁴ Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties.

doorgeleiding van binnen- naar buitenschoolse activiteiten. In totaal gaat het om 30 fte, oftewel 635.000 euro extra kosten. SKVR is niet in staat deze meerkosten zelf op te brengen.

In het lopende Cultuurplan verwerkte SKVR al 21% minder inkomsten, een onvoorziene loonstijging én de meerkosten die gepaard gingen met de afsplitsing van het KCR. Ook brengt SKVR binnen de huidige exploitatie de kosten op voor de verzekering voor de WW. SKVR is dan ook genoodzaakt om 635.000 euro meer subsidie aan te vragen om dit knelpunt als gevolg van wet- en regelgeving op te lossen.

2.5 HAALBAARHEID EN FASERING

Ons nieuwe beleid is voor Nederland innovatief en kent geen voorbeelden op dergelijke schaal. Zo weten we nog niet precies hoe groot de vraag naar *Dichtbij* daadwerkelijk zal zijn. De schattingen voor het opbouwen van nieuwe en moeilijker te bereiken doelgroepen zijn zorgvuldig tot stand gekomen en we gaan uit van voorzichtige prognoses. Onder de huidige ramingen ligt een gedetailleerde bottom-up begroting die gebaseerd is op wat we momenteel realiseren in de wijken, naast ervaring en kennis binnen en buiten onze organisatie en recent verschenen onderzoeken zoals van het JCF.

Het succesvol opbouwen van de nieuwe doelgroepen is voorwaardelijk voor het kunnen afbouwen of anders bedienen van huidige (betalende) doelgroepen. Omgekeerd is het afbouwen van de programma's voor volwassenen een noodzakelijke voorwaarde voor het opbouwen van de nieuwe doelgroepen, met het oog op ruimte die nodig is voor huisvesting en personele inzet.

Het nieuwe beleid wordt gefaseerd ingevoerd en de voortgang wordt gemonitord, zodat de plannen tijdig kunnen worden bijgesteld.

3. PRESTATIES

FASERING BEREIK 2017-2020

	Schooljaar 2014/2015 ¹			2017			2018			2019			2020		
	Primair onderwijs:	Deelnemers	DCU	Primair onderwijs:	Deelnemers	DCU	Primair onderwijs:	Deelnemers	DCU	Primair onderwijs:	Deelnemers	DCU	Primair onderwijs:	Deelnemers	DCU
Onderwijs	Cultuurtraject	37.978	2.528	Cultuurtraject	38.000	2.714	Cultuurtraject	38.000	2.714	Cultuurtraject	38.000	2.714	Cultuurtraject	38.000	2.714
	Workshops /lessenseries	3.779	468	Workshops	3.500	404	Workshops	3.500	404	Workshops	3.500	404	Workshops	3.500	404
	KunstID	3.765	5.881	KunstID	6.300	6.300	KunstID	6.300	6.300	KunstID	6.300	6.300	KunstID	6.300	6.300
	IKEI	7.959	13.268	IKEI	8.395	13.533	IKEI	8.830	13.798	IKEI	9.265	14.063	IKEI	9.700	14.328
	Deskundigheidsbevordering (PO):			Deskundigheidsbevordering (PO):			Deskundigheidsbevordering (PO):			Deskundigheidsbevordering (PO):			Deskundigheidsbevordering (PO):		
	Leerkrachten	0	0	Leerkrachten	43	144	Leerkrachten	86	288	Leerkrachten	129	432	Leerkrachten	172	576
	Leerlingen + leerkracht	0	0	Leerlingen + leerkracht	375	75	Leerlingen + leerkracht	750	150	Leerlingen + leerkracht	1.125	225	Leerlingen + leerkracht	1.500	300
	Voortgezet onderwijs:			Voortgezet onderwijs:			Voortgezet onderwijs:			Voortgezet onderwijs:			Voortgezet onderwijs:		
	Cultuurtraject	5.014	898	Cultuurtraject	5.300	828	Cultuurtraject	5.300	828	Cultuurtraject	5.300	828	Cultuurtraject	5.300	828
	Lessenseries/Workshops	9.878	1.686	workshops	8.000	1.231	workshops	8.000	1.231	workshops	8.000	1.231	workshops	8.000	1.231
Buitenschools	KunstID	457	650	Jaarprogramma VO	585	450	Jaarprogramma VO	731	563	Jaarprogramma VO	829	638	Jaarprogramma VO	975	750
	MBO:			MBO:			MBO:			MBO:			MBO:		
	Workshops	3.600	525	Workshops	4.550	700	Workshops	5.250	808	Workshops	6.300	969	Workshops	7.000	1.077
	Bestaand buitenschools:			Bestaand buitenschools:			Bestaand buitenschools:			Bestaand buitenschools:			Bestaand buitenschools:		
	Kinderen & Jongeren	5.263	33.812	Kinderen & Jongeren	5.374	27.367	Kinderen & Jongeren	5.891	22.785	Kinderen & Jongeren	6.700	24.543	Kinderen & Jongeren	7.509	26.300
	Volwassenen	4.632	14.938	Volwassenen	2.268	11.729	Volwassenen	0	0	Volwassenen	0	0	Volwassenen	0	0
	Volwassenen via derden			Volwassenen via derden	NTB	NTB	Volwassenen via derden	NTB	NTB	Volwassenen via derden	NTB	NTB	Volwassenen via derden	NTB	NTB
	SKVR wijkmuziek-scholen, Brassbandschool, Make You Move:			Buitenschools Dichtbij:			Buitenschools Dichtbij:			Buitenschools Dichtbij:			Buitenschools Dichtbij:		
	Kinderen & Jongeren	814	822	Kinderen & Jongeren	2.148	2.958	Kinderen & Jongeren	3.737	5.576	Kinderen & Jongeren	6.765	10.012	Kinderen & Jongeren	10.154	14.904
	Maatschappelijke projecten:			Maatschappelijke projecten:			Maatschappelijke projecten:			Maatschappelijke projecten:			Maatschappelijke projecten:		
Maatschappelijk	Kinderen & Jongeren	1.200		Kinderen, jongeren & volwassenen	2.400		Kinderen, jongeren & volwassenen	2.400		Kinderen, jongeren & volwassenen	2.400		Kinderen, jongeren & volwassenen	2.400	
	Podiumpresentatie:			Podiumpresentatie:			Podiumpresentatie:			Podiumpresentatie:			Podiumpresentatie:		
	Kinderen			Kinderen	6.330		Kinderen	6.291		Kinderen	7.535		Kinderen	8.880	
	Totaal	93.568	68.433	Totaal	95.066	55.445	Totaal	102.148	62.359	Totaal	109.390	69.712	Totaal	109.390	69.712
	Presentatie			Presentatie			Presentatie			Presentatie			Presentatie		
	Podiumpresentatie:			Podiumpresentatie:			Podiumpresentatie:			Podiumpresentatie:			Podiumpresentatie:		
	Kinderen			Kinderen	6.330		Kinderen	6.291		Kinderen	7.535		Kinderen	8.880	
	Totaal	93.568	68.433	Totaal	95.066	55.445	Totaal	102.148	62.359	Totaal	109.390	69.712	Totaal	109.390	69.712
	Podiumpresentatie:			Podiumpresentatie:			Podiumpresentatie:			Podiumpresentatie:			Podiumpresentatie:		
	Kinderen			Kinderen	6.330		Kinderen	6.291		Kinderen	7.535		Kinderen	8.880	

¹ In het SKVR jaarverslag 2014 is alleen een totaalbereik voor Onderwijs opgenomen. Omdat SKVR halverwege 2014 is overgegaan naar een nieuw registratiesysteem zijn er geen uitgesplitste gegevens over het kalenderjaar 2014 beschikbaar voor Onderwijs. Daarom heeft SKVR hiervoor de bereikcijfers van schooljaar 2014/2015 als uitgangspunt genomen voor dit overzicht, hetgeen qua omvang vrijwel overeenkomt met het kalenderjaar. Uitzondering hierop is IKEI (kalenderjaar 2014).

3.1 PRESTATIES ONDERWIJS

Kennismaking

In de afgelopen jaren bereikte SKVR bijna 100% van de leerlingen die bij KCR werden inschreven voor het Cultuurtraject. De activiteiten vinden voor de jongste leerlingen op school plaats en voor de oudere op een SKVR locatie, of bij de culturele instelling waarmee wordt samengewerkt. SKVR is de grootste aanbieder van kennismakingsactiviteiten voor kinderen, maar er zijn meer culturele instellingen die aan de ambitie uit 'Reikwijdte en Armslag' willen bijdragen. Om hen ruimte te bieden, streeft SKVR naar een gelijkblijvend leerlingenbereik en houden we het aantal workshops voor po en vo gelijk.³⁵

Leerlijnen primair onderwijs

Het aantal po-scholen waarmee intensief wordt samengewerkt is de afgelopen acht jaar gegroeid van 5 naar 45 scholen. Leerlingen krijgen wekelijks kunstlessen binnen het onderwijscurriculum, meestal door leertijduitbreiding in het kader van *Leren Loont!*. Hierbij gaat het om het kunstzinnige proces van oriënteren, onderzoeken, uitvoeren en evalueren. Bij continuering van het Rotterdamse onderwijsbeleid, zet SKVR in op een uitbreiding van 45 naar 60 tot 65 scholen. Daarbij wordt het accent gelegd op wijken waar cultuurdeelname niet vanzelfsprekend is en ingezet op samenwerking met scholen voor speciaal onderwijs.

Het programma *IKEI* maakt deel uit van *Leren Loont!*. We beogen met dit programma een meer modulaire inzet en een groei van 32 naar 40 scholen en een leerlingenbereik dat groeit van bijna 8.000 naar 9.800 leerlingen. Met KunstID en Ateliers in school groeit SKVR naar zo'n 20 tot 25 scholen, oftewel ruim 6.000 leerlingen.

Jaarprogrammering voortgezet onderwijs

Op dit moment werken 4 scholen met een jaarprogramma voor culturele activiteiten. SKVR beoogt het aantal VO-leerlingen waarmee op wekelijkse basis wordt samengewerkt, te laten groeien van 450 naar bijna 1.000 en te groeien naar 7 scholen.

Cultuureducatie in het mbo

SKVR heeft tot 2012 volop activiteiten uitgevoerd in het mbo en had met Zadkine een intensieve samenwerking. Door financiële problemen bij deze onderwijsinstellingen viel de vraag grotendeels weg. Evenwel, als gevolg van de wens om meer betekenisvol onderwijs te kunnen verzorgen, groeide het aantal aanvragen afgelopen jaar weer naar ongeveer 3.600 leerlingen.³⁶ SKVR wil dit in de komende jaren verdubbelen naar 7.000. In 2017-2020 neemt SKVR deel aan de werkgroep Cultuureducatie in het mbo, begeleid door het KCR.

BEREIK ONDERWIJS 2017-2020	IKEI po	KunstID po	Jaar-programma vo	Cultuur-traject po	Cultuur-traject vo	Workshops, lessenseries po	Workshops, lessenseries vo	Workshops, lessenseries mbo	Deskundigheidsbevordering	Totaal
Aantal deelnemers	9.118	6.300	780	38.000	5.300	3.500	8.000	5.775	975	77.748
Podium en presentaties	1.388	400	0	0	0	0	0	0	0	1.788
Aantal DCU's	14.141	6.300	600	2.714	828	404	1.231	889	338	27.445

³⁵ Schooljaar 2014/2015 had een relatief groot bereik.

³⁶ Uit *Leren Loont!*

3.2 PRESTATIES BESTAAND BUITENSCHOOLS PROGRAMMA

SKVR maakt momenteel buitenschoolse programma's voor alle leeftijden in alle kunstdisciplines. Binnen muziek en dans genieten deelnemers vanaf de kinderleeftijd een jarenlange ontwikkeling en training binnen de traditie van jaarlessen. In theater, taal, beeldend en media kiezen deelnemers voor kortdurend aanbod. In aansluiting bij landelijke trends zien we een toename van activiteiten waarbinnen deelnemers eigen werk creëren en presenteren. Zo is het programma Dansmakers ontwikkeld, waarbij deelnemers in aansluiting bij het actuele repertoire van Rotterdamse choreografen, eigen repertoire presenteren binnen een gezamenlijk artistiek frame. Binnen muziek werden voor jongeren de talentprogramma's Rock Central en de Talentzone ontwikkeld.

In 2013 namen 19.051 cursisten deel aan onze buitenschoolse activiteiten. Daarvan waren 11.608 jonger en 7.443 deelnemers ouder dan 25 jaar. In 2014 was het totaal aantal deelnemers 18.084, waarvan 10.579 jonger en 7.505 ouder dan 25 jaar.

Sinds 2013 zien we een terugloop in belangstelling voor het traditionele cursusaanbod, behalve bij muziek waar de aantallen toenemen. De daling komt overeen met de in 2013 ingezette landelijke trend. Ook de invoering van het kostendekkend tarief voor volwassenen en het afschaffen van kortingsmogelijkheden hadden een negatief effect. Daarnaast kozen cursisten eerder voor kortdurende lessenseries, waardoor in totaal minder lesuren werden afgenomen.

In de nieuwe Cultuurplanperiode stroomlijnt SKVR het huidige buitenschoolse aanbod, waarbij het programma modulair wordt opgebouwd in modules van 4, 8 of 12 lessen. Drie modules van 12 lessen vormen een cursusjaar. Het Dansmakersprogramma wordt uitgebreid naar een totale makerslijn voor alle kunstdisciplines. Voor jong volwassenen van 16 tot 25 jaar ontwikkelen we een nieuw programma, waarin mede-eigenaarschap en peereducatie belangrijke waarden zijn. SKVR verwacht met de flexibilisering, verjonging en vernieuwing van het bestaande aanbod een stijging te kunnen realiseren. In tweeënehalf jaar zal het aanbod voor volwassenen vanaf 25 jaar opgaan in de markt.

BEREIK BESTAAND BUITENSCHOOLS PROGRAMMA 2017-2020	Beeld & Taal	Dans	Muziek	Theater	Totaal
Aantal deelnemers	1.780	715	4.220	220	6.935
Podium en presentaties	623	239	1.407	73	2.342
Aantal DCU's	2.698	2.441	21.885	1.158	28.182

3.3 BUITENSCHOOLS DICHTBIJ

Dichtbij staat in de nieuwe Cultuurplanperiode voor alle activiteiten waarmee we cultuurdeelname van jeugd in de wijken willen bevorderen.

De succesvolle werkwijze van de buurtsportcoaches Dans in *Make You Move* resulteerde in relatief korte tijd in een bereik van 1.300 leerlingen binnenschools, waarvan inmiddels 350 leerlingen structureel deelnemen aan buitenschoolse dansactiviteiten met sportieve insteek, gericht op het ontwikkelen van een gezonde leefstijl. SKVR blijft hiervoor samenwerken met Sport Support.

Deelname in de Wijkmuziekscholen en de Brassbandschool bleef de laatste jaren stabiel, maar door de koerswijziging ontstaat de komende jaren ruimte voor groei. In samenwerking met IKEI-scholen worden op dit moment ook werkwijzen ontwikkeld waarmee leerlingen naschools hun muziekles kunnen voortzetten. Hiervoor wordt samengewerkt met de scholen, ouders en het JCF.

De nieuwe buitenschoolse lijn in *Dichtbij* programmeren we in 8 gebieden verspreid over de stad. In totaal wonen er 80.000 kinderen tussen 4-25 jaar in deze gebieden. Per jaar starten we 1 tot 3 locaties op met als doel om zo'n 1.250 deelnemers per gebied te bereiken met een programma met meerdere disciplines. In 2020 willen we zo ruim 10.000 deelnemers bereiken (de tabel hieronder geeft gemiddelden). Dat betekent dat in deze gebieden gemiddeld 1 op de 8 kinderen deelneemt.

BEREIK BUITENSCHOOLS DICHTBIJ 2017-2020	Beeld & Taal	Dans	Muziek	Theater	Totaal
Aantal deelnemers	946	2.106	1.653	996	5.701
Podium en presentaties	95	702	551	332	1.680
Aantal DCU's	563	3.122	3.248	1.430	8.363

3.4 PRESTATIES MAATSCHAPPELIJKE PROJECTEN

SKVR heeft momenteel 7 wijkgerichte projecten met sociaal-maatschappelijke doelstellingen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de ontwikkeling van 21ste-eeuwse vaardigheden, leefbaarheid, intergenerationele communicatie, debatvaardigheden of sociale cohesie. Daarmee bereikte SKVR 1.200 deelnemers in schooljaar 2014/2015. SKVR breidt deze portefeuille uit met 2 tot 5 projecten per jaar, afhankelijk van wat verder extern onderzoek oplevert aan kansen en mogelijkheden, zowel voor samenwerking als financiering. Voor deze projecten wordt géén beroep gedaan op subsidie in het kader van het Cultuurplan 2017-2020. Voorbeelden zijn Music Unlimited (een orkestproject voor volwassen cliënten van Pameijer, in samenwerking met De Doelen) en de Buurtsportcoach Ouderen (samen dansen in het kader van ontmoeting, bewegen, valpreventie en eenzaamheidsbestrijding).

BEREIK MAATSCHAPPELIJKE PROJECTEN 2017-2020	
Aantal deelnemers	2.400
Podium en presentaties	1.450
Aantal DCU's	variabel

4. PUBLIEKSBEREIK

4.1 PUBLIEK

Voor SKVR zijn de deelnemers het te bereiken ‘publiek’.³⁷ Over de prestaties ten aanzien van deelnemers is in het voorgaande uitvoerig gerapporteerd.

4.2 MARKETING & COMMUNICATIE

De SKVR-website is het basisplatform voor alle communicatie. Hier krijgt alle content een plek (informatie, nieuws, portretten) en vanuit andere digitale middelen (nieuwsbrief, social media) wordt hiernaar verwezen. Voor een heldere positionering en communicatie is het noodzakelijk dat *Dichtbij* een prominente en goed toegankelijke plek op de website krijgt. Tegelijkertijd zal juist voor deze programmalijn een nieuwe, veel intensievere, en vooral activerende communicatiestrategie worden ontwikkeld, passend bij de vraag, het gedrag en de omgeving van deze doelgroepen. Met actief onderhouden mediapartnerships zorgen we voor een continue stroom aan (free) publicity. Daarnaast heeft SKVR een beleid ontwikkeld voor het actief inzetten van social media.

Onderwijs

SKVR werkt voor verschillende leeftijdscategorieën op bijna alle scholen in Rotterdam. Deze markt vraagt een business-to-businessbenadering die draait op de werving via inhoudelijke en deskundige medewerkers. Zij ontwikkelen dialooggestuurd het programma voor het onderwijs. De afdeling Marketing ondersteunt deze accountmedewerkers met nieuwsbrieven, wervende middelen en uitgebreide informatie op de website.

Bestaand buitenschools programma

SKVR kent een trouwe doelgroep voor het huidige buitenschoolse programma. Werving vindt vooral plaats via de website met mogelijkheid voor digitale inschrijving. Met enkele jaarlijkse grote events en multimediale informatie op de website zet de afdeling Marketing dit aanbod in de schijnwerpers. Keuze, aanmelding en betaling van de buitenschoolse modules gaat in de toekomst via een nieuwe webshop. Niet alleen voor *Dichtbij*, maar ook binnen de bestaande vrijetijdsmarkt gaan we activerend te werk. Persoonlijke en peer-to-peer communicatie zijn daarbij essentieel, vooral voor jongeren.

Buitenschools Dichtbij

Voor het buitenschoolse programma *Dichtbij* geldt dat er meer sprake zal zijn van activering van nieuwe doelgroepen, dan werving van reeds bekende doelgroepen. Binnen *Dichtbij* is het belangrijkste communicatieniveau dat van de individuele deelnemer, waarbij het gaat om persoonlijke en vooral mondelinge communicatie met de deelnemers. Het is altijd maatwerk en de communicatiemiddelen worden afgestemd op de deelnemer. Daarbij is content-creatie cruciaal en bestaat de inhoud uit een boodschap vertaald naar een aansprekend verhaal.

Ouders, scholen en wijk(welzijnspartners) zijn hierbij de belangrijkste aanspreekpunten. Zij moeten niet alleen goed geïnformeerd zijn over het programma, maar ook over de financieringsmogelijkheden via het JCF en de positieve aspecten die kunsteducatie voor de ontwikkeling van kinderen heeft. Dat vraagt vooral

³⁷ SKVR rapporteert in het prestatieoverzicht niet over publiek bij leerlingpresentaties; dit is wel opgenomen in de jaarverslagen.

om inzet en bijdragen van de medewerkers in de nieuwe programma's die dicht bij de kinderen actief zijn. Persoonlijk contact en het netwerk in de wijk zijn daarbij essentieel. Daarmee verloopt de communicatie via veilige en vertrouwde intermediairs en wijkpartners. Doorgeleiding vindt plaats door afstemming van accounthouders op scholen, SKVR-wijkcoördinatoren en vooral docenten. Voor jongeren is peer-to-peer-communicatie belangrijk, evenals rolmodellen of vrienden. Daarbij spelen elementen die bijdragen aan het gevoel deel uit te maken van de community een belangrijke rol zoals gevraagd, gezien of geselecteerd worden.

Maatschappelijke projecten

Per project wordt een apart marketing-communicatieplan gemaakt, toegespitst op de doelstellingen van het project.

5. MEERWAARDE VOOR DE STAD

5.1 POSITIE EN FUNCTIE IN DE STEDELIJKE CULTURELE INFRASTRUCTUUR

SKVR maakt kunstbeoefening toegankelijk voor alle kinderen en jongeren van Rotterdam. Daarnaast geeft SKVR het maatschappelijke effect van haar werk een prominente plek. Daarmee wordt de meerwaarde van de activiteiten en inzet van SKVR nog sterker, voor de stad en vooral voor de jonge inwoners.

SKVR is een grote, gemeentelijke gesubsidieerde voorziening, toegankelijk voor alle jonge Rotterdammers. Daarom ondersteunt SKVR andere, veelal kleinere en opkomende partijen in de stad door het delen van kennis, het geven van advies, het ter beschikkingstellen van podia, ruimtes en faciliteiten, het laten meeliften op activiteiten of door met hen samen te werken. SKVR draagt daarnaast ook zorg voor doorstroming naar andere aanbieders. Tal van culturele instellingen doen een beroep op de expertise van SKVR over de uitvoering van activiteiten voor verschillende doelgroepen in het onderwijs, bijvoorbeeld bij het Cultuurtraject. We stellen die expertise graag ter beschikking.

Als brede publieke voorziening speelt SKVR een actieve rol in de collectieve verantwoordelijkheid om samen met andere aanbieders een afgewogen educatie- en talentontwikkelingsaanbod op het gebied van kunst- en media te realiseren. SKVR draagt bij aan de in- en doorstroom van talent, waarmee kansen die in de stad aanwezig zijn optimaal benut kunnen worden. SKVR is voorzitter van het nieuwe stedelijke netwerk voor cultuureducatie. SKVR stemt programma's af met andere aanbieders en werkt met vele partners samen. Op die manier ontsluit SKVR haar programmering, deskundigheid en voorzieningen.

SKVR draagt bij aan onderwijsdoelstellingen en maakt het onderwijs aantrekkelijker.

5.2 RAAKVLAKKEN MET ANDERE SECTOREN

In de afgelopen jaren is de samenwerking tussen culturele instellingen onderling en tussen het culturele veld en organisaties op het gebied van sport, welzijn en zorg toegenomen. SKVR heeft partnerschappen gesloten op alle genoemde terreinen en zet deze in de komende jaren voort. SKVR werkt met partijen samen om een bijdrage te leveren aan sociaal-maatschappelijke ontwikkeling, met programma's waarin deelnemers competenties ontwikkelen op het gebied van onder meer loopbaanoriëntatie, sociale vaardigheden, presenteren, bespreekbaar maken van moeilijke onderwerpen en *empowerment*. SKVR is lid van het platform Cultuur en Welzijn (bijlage 3) en onderschrijft de doelstellingen van dit collectieve verband.

Directie en management van SKVR leggen via hun lidmaatschap van verschillende bedrijfsnetwerken³⁸ contact met de private sector, creëren betekenisvolle ontmoetingen voor die sector en dragen als ambassadeur van de kunsten kennis over.

SKVR draagt bij aan de kansen van jongeren op de arbeidsmarkt door het ontwikkelen van een certificaat waarbij werkgerelateerde competenties worden vastgelegd in een portfolio. De jongeren kunnen daarmee aantonen dat zij die skills hebben ontwikkeld in de trajecten van SKVR (bijvoorbeeld samenwerken of ondernemerschapsvaardigheden). We komen daarmee direct tegemoet aan de behoefte aan ondersteuning bij het vinden van stages en werk. Hiervoor wordt in 2016 een pilot ontwikkeld in samenwerking met Stichting De Verre Bergen, waarbij ook hun brede netwerk ingezet wordt.

SKVR is een belangrijke stedelijke werkgever met 200 medewerkers en opdrachtgever voor ongeveer 500 docent-kunstenaars die als zzp'er actief zijn. Het toekomstige leer-werk systeem voor peer-teachers biedt een kans en werk aan starters in de kunstsector. Er zijn bij SKVR jaarlijks zo'n 35 vrijwilligers, 10 starters en 30 stagiaires vanuit kunstvakopleidingen en andere opleidingen (mbo, hbo en wo) actief.

5.3 BIJDRAGE AAN VERLEVENDIGING VAN DE BINNENSTAD

SKVR-locaties zijn ontmoetingsplekken voor mensen dwars door de samenleving heen, die verbonden worden door dezelfde belangstelling en elkaar bij SKVR tegenkomen. Het aantal locaties zal in de komende jaren toenemen.

SKVR verlevendigt de (binnen)stad met optredens als Flashmobs, presentaties in de binnen- en buitenruimte, zelfstandig of als bijdrage aan evenementen als Wereldhavendagen, 24 uur Cultuur, Koningsdag, Museumnacht en de kerstboomlichtjes op de Coolsingel.

5.4 (INTER)NATIONALE PROFILERING

SKVR zet Rotterdam op de kaart, zowel nationaal als internationaal (zie ook 1.3) en is naar aanleiding van haar innovaties kennispartner van LKCA, hogescholen en universiteiten.

TOT SLOT: KUNST MAAKT VERSCHIL

Verbeeldingskracht is hard nodig in deze steeds sneller veranderende samenleving. Zonder verbeeldingskracht kun je je geen nieuwe toekomst voorstellen. Zonder verbeeldingskracht is een betere toekomst niet denkbaar.

En dat is wat de kunsten brengen: verbeelding. SKVR zet de komende jaren vol in op de verbeeldingskracht van alle kinderen en jongeren in deze stad. Als we in 2020 bereiken wat hierboven is geschetst, dan maakt kunst werkelijk verschil.

³⁸ O.m. VNO-NCW, Rotterdamse Kringen, Rotary.

Overzicht belangrijkste samenwerkingen SKVR

* = Partner dient bijlage in over samenwerking

Doelgroep:

K = Kinderen
JP = Jonge professionals
V = Volwassenen

J = Jongeren
D = Docenten
O = Ouderen

CT: Cultuurtraject Rotterdam. Kennismaking met een professionele instelling en workshop verzorgd door SKVR

Culturele partners

Partner	Programma	Doelgroep	Activiteit
Baroeg	Buitenschools	J	Talentcoachings programma voor zware gitaarmuziek, kweekvijver voor amateur scene
Bibliotheek Rotterdam	Buitenschools en Dichtbij	K, J	Partner in wijkprojecten
Choroschool van EMP Holanda	Buitenschools en Dichtbij	K, J	Afstemmen programmering, doorstroom cursisten.
Circle	Buitenschools en Dichtbij	JP	Faciliteren in ruimte; broedplaats voor jonge makers. Trainingsmogelijkheid voor docenten. Ontmoeting met deelnemers.
Circus Rotjeknor	Buitenschools en Dichtbij	K, J, D	Gebruik maken van elkaars locatie en gezamenlijke voorstelling. Expertise uitwisselen voor docenten.
Circus Rotjeknor	Onderwijs	K, J	KunstID: kennismaken met circus impulsen
Circusstad	Buitenschools en Dichtbij	K, J	Bijdragen aan participatie Circusstad festival
Conny Janssen Danst	Onderwijs	J	Cultuurtraject Rotterdam (CT): kennismaken met moderne dans
Conny Janssen Danst, Scapino Ballet, Dansateliers, Maas td, Productiehuis Rotterdam, RO Theater	Buitenschools en Dichtbij	K, J	Samenwerking in specialisaties en makersprogramma's. Gezamenlijke educatieve randprogrammering brengt deelnemers in aanraking met voorstellingsaanbod.
Dagblad Metro en Bibliotheek Rotterdam	Buitenschools en Dichtbij	J	Jaarlijkse columnwedstrijd
Dansateliers	Buitenschools en Dichtbij	D	Expertise uitwisselen choreografie (kader)
Dansateliers	Onderwijs	J	CT: kennismaken met hedendaagse dans
Dansateliers en Productiehuis	Buitenschools en Dichtbij	JP	Faciliteren in ruimte voor repetitie en montage van voorstellingen
De Doelen	Onderwijs/Buitenschools en Dichtbij	K, J	IKEI concert, Rode loper: concertbezoek
De kleine kapitein en Ver van Hier	Buitenschools en Dichtbij	K	Gezamenlijke workshops
Digital Playground*	Onderwijs/Buitenschools	K, J	Gezamenlijke workshops. Samenwerking in peer teachers programma. Samenwerking in open studio.
Fra fra sound	Buitenschools en Dichtbij	K, J	Afro Caribische werkplaats
Future in Dance	Buitenschools en Dichtbij	J, JP	Faciliteren in ruimte. Broedplaats voor jonge makers. Gezamenlijk urban danstalent programma.
Hellendaal Instituut	Buitenschools en Dichtbij	K	Doorstroom talent Ieder Kind een Instrument
Het Nieuwe Instituut	Onderwijs/Buitenschools	K, J	CT: kennismaken met makers en mode/design. Gezamenlijke workshops (van binnen naar buitenschools)
HipHopHuis	Buitenschools en Dichtbij	K, J	Gezamenlijke workshops (van binnen naar buitenschools). Doorstroom van deelnemers. Toeleiding keten.
Hofplein en Maas	Onderwijs/Buitenschools en Dichtbij	K	Code Groen, pilot televisie maken voor en door kinderen
Hofplein Rotterdam	Buitenschools en Dichtbij	K, J, D	Toeleiding keten. Afstemmen programmering. Gezamenlijke visie. Delen expertise, faciliteiten, docenten.
Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam (KCR)	Onderwijs	K, J	Samenwerking binnen CT Rotterdam. KCR ondersteunt inhoudelijk de ontwikkeling van Ateliers in school en de ontwikkeling IKEI en KunstID in het kader van verankering cultuureducatie in het onderwijs. Samenwerking binnen Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK 010), de Impuls Muziekonderwijs en bij professionalisering vakkrachten en leerkrachten. Samenwerking op het gebied van CKV en MBO, zie bijlage net werk Cultuureducatie. Samenwerking binnen het Wired Festival voor Voortgezet onderwijs en jongeren.
Kid Dynamite Festival	Onderwijs	K	Optreden Ieder Kind een Instrument Jazz
Kunsthal	Onderwijs/Buitenschools en Dichtbij	K, J	CT: kennismaking met makers en beeldende kunst. Gezamenlijke makersmodule en workshops (van binnen naar buitenschools)
Maas	Buitenschools en Dichtbij	D	Samenwerking in 'goed cultureel werkgeverschap'
Maas	Onderwijs	J	CT: kennismaken met makers dans en muziek
Maaspodium	Buitenschools en Dichtbij	JP	Faciliteren in ruimte. Ontmoeting met deelnemers Buitenschools en Dichtbij.
Maaspodium, Hofplein Rotterdam en De Machinist	Buitenschools en Dichtbij	K, J	24 uur Cultuur in Cool
Marinierskapel	Onderwijs	J	Workshops en concert
Maritiem Museum	Onderwijs	K, J	CT: kennismaken met erfgoed
Museum Boijmans Van Beuningen	Onderwijs	K, J	CT: kennismaken met makers en beeldende kunst
Museum Rotterdam	Onderwijs	K, J	CT: kennismaken met erfgoed
Music Matters	Onderwijs/Buitenschools en Dichtbij	K, J	Gezamenlijke ontwikkeling muziekprogramma's
Nederlands Fotomuseum	Onderwijs/Buitenschools en Dichtbij	K, J	Gezamenlijk educatief aanbod onderwijs kinderen en jongeren, workshops en makersmodules. Samenwerking in Internationaal Centrum voor Fotografie. Gedeelde administratie, planning en faciliteiten.
Niffo galerie	Maatschappelijk	J	Activiteiten in Afrikaanderwijk, talentontwikkeling
Open Rotterdam	Onderwijs/Buitenschools en Dichtbij	K, J	Open Podium voor Hef TV. Gezamenlijke workshops en makersmodules, podium (van binnen naar buitenschools)
Poetry Circle	Buitenschools en Dichtbij	J	Gezamenlijke workshops en podium
PopUnie	Buitenschools en Dichtbij	J	Rotterdamse Popweek
RAAF	Buitenschools en Dichtbij	J	Faciliteren Maak-plek, podium en presentatiemogelijkheden (van binnen naar buitenschools)
Rdams Jeugdsymfonieorkest*	Buitenschools en Dichtbij	K, J	Doorstroom leerlingen en faciliteren dirigent, organiseren vakgroepdagen en concerten
Rdams Wijktheater	Buitenschools en Dichtbij	K, J	Voorstellingsbezoek met leerlingen en cursisten
RO Theater	Buitenschools en Dichtbij	K, J	Deelname workshops en voorstellingsbezoek door cursisten
RO Theater	Onderwijs	K	KunstID: kennismaken met RO theater impulsen
RPhO	Onderwijs	J	CT: kennismaken met makers dans en muziek
RPhO en NRJO ism De Doelen en Lantaren Venster	Onderwijs	K	Ieder Kind een Instrument concerten
RTV Rijnmond	Onderwijs/Buitenschools en Dichtbij	J	Meidenprogramma Chicks in the City (van binnen naar buitenschools)
Scapino ballet	Onderwijs	K	Atelier in school: Ontmoeting en zelf creëren
Schouwburg	Buitenschools en Dichtbij	J	Podium voor Paginagroots en kleine events, talentontwikkeling
Schouwburg Mediawand	Buitenschools en Dichtbij	J	Talentontwikkeling, presentatie, podium
The Writer's Guide to the Galaxy	Buitenschools en Dichtbij	J, JP	Gezamenlijke workshops
Theater Zuidplein	Onderwijs/Buitenschools en Dichtbij	J	Gezamenlijke taalmakers module, podium (van binnen naar buitenschools)
Theater Zuidplein	Onderwijs	J	Samenwerking talentontwikkelingstraject Young Stage met aanbod voor Onderwijs. Doorgeleiden Young Stage spelers naar vakopleidingen.
Theater Zuidplein, theatergroep Mach, Marjet Roerink	Buitenschools en Dichtbij	J	Theateropstaptraject, kennismaken met actieve theaterbeoefening, met presentatie
Vers Beton	Buitenschools en Dichtbij	K, J	Gezamenlijke workshops en podium
Villa Zebra	Buitenschools en Dichtbij	K	Vakantie-aanbod in de wijken, afstemmen programmering
Walhalla	Buitenschools en Dichtbij	K, J	Afstemmen programmering, delen doelgroepen, podium bieden aan leerlingen tijdens evenementen
Watch That Sound	Onderwijs	K, J	Gezamenlijke workshops, muziek/media cross over

Wereld Museum	Onderwijs	K, J	CT: kennismaken met erfgoed
Wildlife Film Festival WFFR	Onderwijs	K	Filmworkshops en presentatie
Winstons Muziekschool en WMDC	Onderwijs	K	Multi jam
WMDC en Codarts	Buitenschools en Dichtbij	J, JP	Delen ruimte en faciliteiten, backoffice. Afstemmen programmering. (kader)
Zangexpress	Onderwijs	K	Groot kinder(kerst)koor-orkest; samenwerking in het kader van de Impuls Muziekonderwijs

Onderwijs partners

Partner	Programma	Doelgroep	Activiteit
Codarts	Buitenschools en Dichtbij	J	Studenten zijn peer teachers in dansprogramma's SKVR Dichtbij. Module Werken in het onderwijs voor studenten
Codarts	Buitenschools en Dichtbij	J	Werkervaring dmv stages. Post HBO module: 'klassenwerk', muziekles geven aan grote groepen.
Fotovakschool	Buitenschools en Dichtbij	J, JP	Toeleiding keten. Studenten zijn peer teachers in Buitenschoolse en Dichtbij programma's. Samenwerking in Internationaal Centrum voor Fotografie
Hogeschool Rotterdam	Onderwijs/Buitenschools en Dichtbij/Maatschappelijk	J, JP	Toeleiding keten. Studenten zijn peer teachers in Buitenschoolse en Dichtbij programma's. Werkervaring dmv stages. Minor Art in Social Action
InHolland	Onderwijs/Buitenschools en Dichtbij	J, JP	Toeleiding keten. Studenten zijn peer teachers in Buitenschoolse en Dichtbij programma's. Werkervaring dmv stages.
MBO Albeda	Onderwijs/Buitenschools en Dichtbij	J	Werkervaring dmv stages. Studenten zijn peer teachers in programma's SKVR Dichtbij
Primair Onderwijs (4 scholen), KCR en Kenniskring Ateliers in school	Onderwijs	K	Partners bij de ontwikkeling van Ateliers in school
Primair Onderwijs (18 Scholen KunstID)	Onderwijs	K	Partners bij het verzorgen van cultuureducatie in scholen en doorgeleiding van kinderen naar alle disciplines Dichtbij
Primair Onderwijs (32 Scholen Ieder Kind een Instrument)	Onderwijs	K	Partners bij het verzorgen van muziekonderwijs in scholen en doorgeleiden van kinderen naar alle disciplines Dichtbij
Rotterdams Vakcollege De Hef en Vakmanstad	Onderwijs	J	Ontwikkeling en uitvoering Mediawerkplaats, Hef TV en Medialeerlijn
Willem de Kooningacademie	Buitenschools en Dichtbij	J	Toeleiding keten. Studenten zijn peer teachers in Buitenschoolse en Dichtbij programma's. Werkervaring dmv stages.

Maatschappelijke partners

Partner	Programma	Doelgroep	Activiteit
DOCK	Maatschappelijk	J	Activiteiten in Feijenoord
Conny Janssen Danst en zorg- en welzijnspartners	Maatschappelijk	J	Resocialiseringsprogramma voor risicojongeren
Dance United UK	Maatschappelijk	J	Programmakader, expertise uitwisselen
Humanitas, Laurens, Aafje en wijkpartners	Maatschappelijk	O	Dansaanbod voor gezondheidsbevordering en tegen sociaal isolement
IMC Weekendschool	Maatschappelijk/Dichtbij	K	Activiteiten en workshops
Jeugdcultuurfonds	Dichtbij/Maatschappelijk	K, J	Onderzoekspartner Dichtbij. Gezamenlijke opdracht in toegankelijk maken van programma's. Gezamenlijk pilotproject "Rugzak vol talent".
JinC	Maatschappelijk/Dichtbij	J	Werkervaringsplekken dmv stages.
Kinderfaculteit Pendrecht	Onderwijs/Buitenschools/Dichtbij	K	Gezamenlijk educatief aanbod lessenseries kinderen
LCC Het Klooster	Maatschappelijk/Dichtbij	K, J	Activiteiten in Afrikaanderwijk
Pameijer, De Doelen	Dichtbij/Maatschappelijk	V	Music Unlimited, orkestproject voor volwassenen met een beperking.
SKAR*	Buitenschools en Dichtbij	K	Programmering klaslokalen BOOR
Sport Support	Maatschappelijk	J	Make You Move/Challenge 010
Vakmanstad	Onderwijs en Dichtbij	K	Samenwerking binnen het onderwijsprogramma Fysieke integriteit met SKVR leerlijnen en samenwerking in het Vakhuis in de wijk Bloemhof. Ontwikkeling medialeerlijn VO.

Kennispartners

Partner	Programma	Doelgroep	Activiteit
LKCA	Onderwijs/Buitenschools en Dichtbij/Maatschappelijk	K, J	Landelijke Onderzoekspartner. Expertise uitwisselen. Gezamenlijke visieontwikkeling (kader)
InHolland	Dichtbij	J, JP	Lectoraat Dynamiek van de Stad is Onderzoekspartner in Dichtbij
Stichting De Verre Bergen	Maatschappelijk/Dichtbij	K, J	Onderzoekspartner en financier van Cultuurwerkplaats Hillesluis en Afrikaanderwijk; effect van culturele interventies in wijken met lage sociale index

Stedelijke afstemming

Partner	Programma	Doelgroep	Activiteit
CMK 010, diverse culturele partners, voorzitter KCR	Onderwijs	K	Afstemming over Cultuureducatie met Kwaliteit in Rotterdam
Kenniskring Ateliers in school, diverse culturele partners en scholen, voorzitter KCR	Onderwijs	K	Kennis delen en ontwikkelen werkwijze Ateliers in school
Muziekcoalitie*	Onderwijs	K	Vergroten bereik muzikaleducatie in PO ism onderwijs
RCTH en Theaternetwerk Rotterdam	Buitenschools en Dichtbij	V	Doorstroming Keten. Gaat aanbod voor volwassenen verzorgen. SKVR stelt ruimte voor lessen, repetities amateurtheatergezelschappen en presentatie beschikbaar.